

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА
УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ
ЗА 2021. ГОДИНУ

покретање
промјена у
животима грађана

Сарајево, март 2022. године

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА
УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ
БИХ ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 04-04-1-685/22

САДРЖАЈ

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА	7
1. УВОД	12
1.1. О УРЕДУ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ	12
1.2. СТРАТЕШКЕ АКТИВНОСТИ	13
1.3. РАД ЗА ВРИЈЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19	14
1.4. ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЈА ОДГОВОРНА ЗА РЕВИЗИЈУ	14
1.5. ПУБЛИКАЦИЈЕ УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ	15
2. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА.....	16
2.1. ОБАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2020. ГОДИНУ.....	18
2.1.1. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ	22
2.1.2. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА КАНТОНА, ГРАДОВА И ОПШТИНА	25
2.1.3. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЗАВОДА, ФОНДОВА И АГЕНЦИЈА	29
2.1.4. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА	32
2.2. ОБАВЉАЊЕ ПРЕТХОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2021. ГОДИНУ	34
3. РЕВИЗИЈА УЧИНКА	38
3.1. ОБАВЉАЊЕ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА У 2021. ГОДИНИ	41
3.1.1. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – НОВЕ ТЕМЕ	42
3.1.2. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА	43
3.2. ПРОВОЂЕЊЕ НОВИХ ПРЕДСТУДИЈА.....	44
4. РАЗВОЈ, МЕТОДОЛОГИЈА И УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ	44
5. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	46
5.1. ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО	46
5.2. ЉУДСКИ РЕСУРСИ, ПРАВНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ	48
5.3. ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	49
6. САРАДЊА И КОМУНИКАЦИЈЕ	51
6.1. УПИТНИК СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ	55
6.1.1. УПИТНИК СУБЈЕКТА ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ	55
6.1.2. УПИТНИК СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА	56
7. КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ВРХОВНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ	58
8. РЕЗИМЕ.....	59

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

У протеклој години, иако је пандемија и даље утицала на начин живота, рад Уреда за ревизију увелико се прилагодио „новом нормалном“. Извршили смо 101 финансијску ревизију и објавили седам извјештаја ревизије учинка. Испратили смо управљање јавним средствима у периоду кризе: усмјерили смо се на субјекте у Федерацији БиХ који су имали важну улогу у смањењу негативних посљедица пандемије. Стога су ревидирана кантонална министарства финансија, привреде и здравства, те федералне и кантоналне здравствене установе и заводи. Ревизијом учинка анализирали смо ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије.

Ревизорке и ревизори прилагођавали су се насталим околностима – по потреби, ревизију су обављали електронски, ускладили су термински план са захтјевима субјеката, с њима су комуницирали путем онлајн платформи... Ипак, свака прилика искориштена је за рад на терену и директан разговор с контакт-особама. Марљивост и тимски рад свих запосленика осигурали су успјешну реализацију плана ревизије.

Јавност је била правовремено упозната с ревизорским извјештајима, који су били пропраћени саопћењима. Медији су показали велико интересовање за наше налазе. Анкетирали смо субјекте ревизије како бисмо добили повратне информације и унаприједили квалитет рада.

Парламентарна комисија одговорна за ревизију одржала је 14 сједница на којима се расправљало о ревизорским извјештајима и пет сједница на којима су усвајани записници, покренуте иницијативе и договори о обукама и другим текућим питањима. Надам се да ће након одржаних расправа са ревидираним субјектима јавна одговорност бити већа и да ће се имплементирати препоруке које смо им дали.

Важно ми је истаћи да је Уред прошле године био домаћин међународног семинара Европске организације регионалних ревизијских институција. Тема семинара била је врло актуелна: „Вриједности и користи регионалних ревизијских институција у контексту пандемије COVID-19“. Такођер, особљу Уреда омогућена је континуирана едукација путем вебинара. У овој години настојаћемо појачати кадровске капацитете како би се повећао обим ревизија.

У окружењу које се стално мијења, Уред је спреман да одговори на нове изазове и ризике и настави радити на остварењу своје мисије – да допринесе бољем управљању јавним ресурсима и покретању позитивних промјена, за добробит цјелокупне заједнице. Тиме ће задржати углед у јавности и остати узорна и кредибилна институција, која заслужују повјерење грађанки и грађана.

Џевад Некић, генерални ревизор

ISSAI 20 – Принципи транспарентности и одговорности

Сврха овог документа је унапређење принципа транспарентности и одговорности врховних ревизорских институција (ВРИ), како би својим примјером показале добро управљање и добре праксе. ВРИ чине дио укупног правног и уставног система у својим државама и одговарају одређеним странама, укључујући законодавна тијела и јавност. Одговорне су за планирање и провођење послова из своје надлежности, као и за коришћење одговарајућих методологија и стандарда с циљем промовисања одговорности и транспарентности над провођењем јавних активности, испуњавања својих законских обавеза и одговорности на потпун и објективан начин.

Велики изазов с којим се суочавају све ВРИ јесте промовисање бољег разумијевања њихових различитих улога и задатака у друштву. У складу са својим законским надлежностима и примјенљивим законским оквиром, информације о ВРИ би, стога, требале бити увијек доступне и релевантне. Њихови радни процеси, активности и производи требају бити транспарентни. Оне би, такођер, требале отворено комуницирати са медијима и другим заинтересованим странама и бити видљиве у јавности.

Принцип 6:

- ВРИ управља својим пословима економично, ефикасно, ефективно и у складу са законима и прописима, и јавно о томе извјештава;
- Финансијски извјештаји ВРИ доступни су јавности и подлијежу неовисној вањској ревизији или парламентарном прегледу;
- ВРИ процјењује и извјештава о својим пословима и учинку рада у свим областима, као што је финансијска ревизија, ревизија усклађености, судски послови (ВРИ основане као судови), ревизија учинка, оцјена програма и закључци у вези с пословима јавне управе;
- ВРИ одржава и развија вјештине и стручности потребне за вршење послова с циљем испуњења своје мисије и одговорности;
- ВРИ упознаје јавност о свом укупном буџету и извјештава о поријеклу својих финансијских средстава (парламентарна апропријација, општи буџет, министарство финансија, агенције, накнаде) и како се та средства користе;
- ВРИ процјењује и извјештава о ефикасности и ефективности коришћења својих средстава;
- ВРИ прати своју видљивост у јавности, резултате и утицај путем екстерног достављања повратних информација.

КРАТКИ ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ У 2021. ГОДИНИ

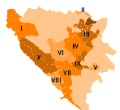

101
ФИНАНСИЈСКА
РЕВИЗИЈА

Уз Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину ревидирано је:

26 корисника
Буџета ФБиХ

17 кантона и
кантоналних
буџетских корисника

21 предузеће у
већинском државном
власништву

19 градова и
општина

17 завода,
фондова, агенција
и јавних установа

18
ТИМОВА

41 ревизор
финансијске
ревизије

1.612
препорука

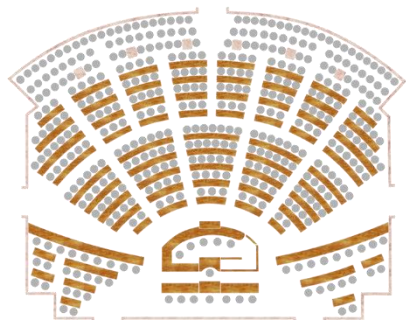

5
руководилаца
сектора

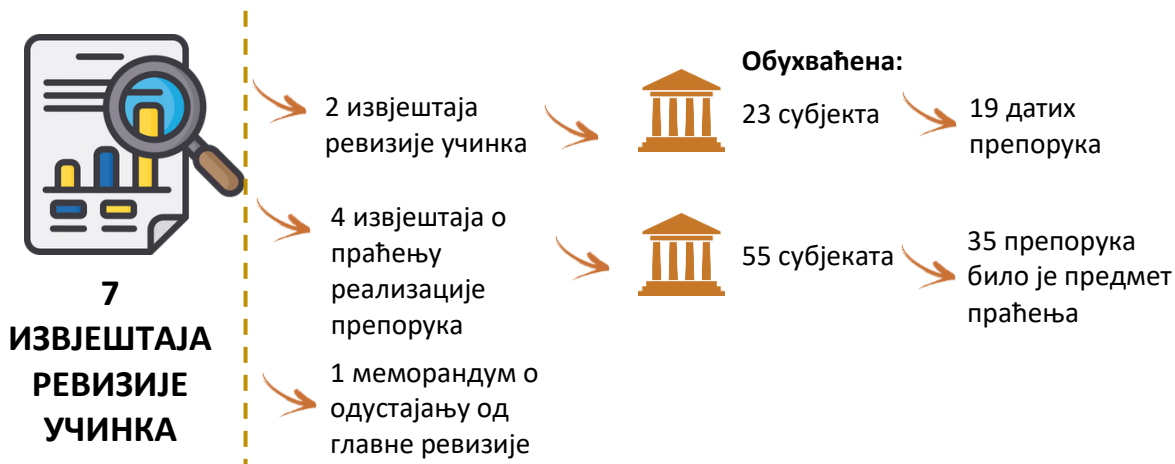

602 службена путовања

у 36 локација у Федерацији БиХ

Одржано 14 јавних саслушања
Парламентарне комисије
одговорне за ревизију

Домаћин међународног семинара
Европске организације
регионалних ревизијских
институција, на тему

**Континуирана едукација особља
путем вебинара**

**„Вриједности и
користи регионалних ревизијских
институција у контексту пандемије
COVID-19“**

1. УВОД

На основу члана 6. став (2) Закона о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине¹ и члана 51. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Уреда за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине² доноси се **Извјештај о активностима Уреда за ревизију институција у Федерацији БиХ за 2021. годину**,³ који садржи информације о пословању и финансијски извјештај Уреда за ревизију институција у Федерацији БиХ⁴ за ту годину. Доставља се Парламентарној комисији одговорној за ревизију и објављује на интернет-страници www.врифбих.ба.

1.1. О УРЕДУ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ:

- **Од 2000. године** Уред за ревизију је врховна ревизорска институција у Федерацији БиХ
- **Законом о ревизији** уређени су циљеви, руковођење, надлежности и овлашћења, извјештавање и финансирање Уреда
- **Независан** је у провођењу својих дужности и надлежности и не подлијеже управљању или контроли било које друге особе или институције
- **Сједиште** Уреда је у Сарајеву, а подручни уреди налазе се у Мостару, Тузли и Бихаћу
- **Руководство:** генерални ревизор, и замјеник који му помаже у обављању дужности
- **Буџет за 2020. годину:** 4.814.055 КМ
- **Број запослених** са 31. 12. 2021. године: поред генералног ревизора и замјеника, у Уреду за ревизију биле су запослене 72 особе (57 ревизорки и ревизора)

ШТА РАДИМО:

- **Финансијске ревизије, ревизије учинка и друге специфичне ревизије**
- **Преко 2.000 субјеката** у Федерацији БиХ, према успостављеном Регистру субјеката
- **Сваке године ревидирамо** Извјештај о извршењу Буџета Федерације БиХ, Парламент ФБиХ, Предсједника ФБиХ, Владу ФБиХ и њена министарства

¹ „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 22/06; у даљњем тексту: Закон о ревизији

² Број: 09-02-1213/16 од 30. 9. 2016. године и број: 12-02-1213-7-ПУО/16 од 15. 10. 2019. године

³ У даљњем тексту: Годишњи извјештај

⁴ У даљњем тексту: Уред за ревизију

- **Примјењујемо** INTOSAI стандарде врховних ревизорских институција⁵ и ревизорске стандарде Међународне федерације рачуновођа (IFAC)
- **Осигуравамо независна мишљења** о извршењу буџета и финансијским извјештајима, коришћењу ресурса и управљању државном имовином од Владе, буџетских институција у Федерацији Босне и Херцеговине и јавних институција у Федерацији Босне и Херцеговине
- Вршимо преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности у погледу **економичности, ефикасности и ефективности** којима та институција користи своје ресурсе
- **Информишемо** Парламент ФБиХ, друге законодавне органе и органе одлучивања, као и јавност, о налазима ревизије

1.2. СТРАТЕШКЕ АКТИВНОСТИ

У овој години почели смо проводити активности из Стратегије развоја 2021–2025. године. Настојали смо у свакодневном раду посебно промовисати независност, иновативност, повјерење, професионалност и повјерљивост.

Остварили смо напредак у низу подручја:

афирмисана је улога Уреда као независне врховне ревизорске институције

проведен је већи број ревизија, с циљем јачања јавне одговорности и доброг управљања јавним средствима у Федерацији БиХ

повећана је имплементација препорука датих у ревизорским извјештајима

повећана је имплементација препорука датих у ревизорским извјештајима

осигуран је већи број људских и материјалних ресурса и унапријеђене су професионалне компетенције ревизорског и неревизорског особља

појачана је сарадња с другим ревизорским институцијама и професионалним тијелима у области ревизије на локалном и међународном нивоу

више смо заступљени у медијима и јавности

⁵ INTOSAI: Међународна организација врховних ревизорских институција

1.3. РАД ЗА ВРИЈЕМЕ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Пандемија COVID-19 је и у 2021. години наставила утицати на начин рада Уреда и субјеката за ревизију. Иако смо се **прилагодили новонасталим околностима** дјелимичним преласком на електронски систем обављања ревизије, е-комуникацијама, усклађивањем терминског плана с бројним захтјевима субјеката, и усљед одсуства ревизорског особља, **рад ревизора је ипак у значајнијој мјери обављен на терену, непосредно код субјеката**. Ово нам је омогућило прикупљање довољне и примјерене ревизорске документације и обављање разговора са контакт-особама.

Због повећаног и дуготрајнијег одсуства ревизорског особља, долазило је до промјена у саставу тимова, али ове отежане околности биле су компензиране **тимским радом и посвећеношћу свих запосленица и запосленика**.

Како бисмо демонстрирали своју релевантност и важност за грађанство и ревизијама испратили управљање јавним средствима у периоду кризе и повећаног ризика, **усмјерили смо се на субјекте у Федерацији БиХ чије су активности имале значајнију улогу у смањењу негативних посљедица узрокованих пандемијом**. Тако су ревидирана кантонална министарства финансија, привреде и здравства, те федералне и кантоналне здравствене установе и заводи за 2020. годину, а ревизијом учинка анализирали смо ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19.

1.4. ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЈА ОДГОВОРНА ЗА РЕВИЗИЈУ

Парламентарна комисија одговорна за ревизију⁶ је заједничко радно тијело оба дома Парламента ФБиХ.

Комисија организује јавна саслушања ревидираних субјеката у надлежности Федерације БиХ, на којима присуствују представници Уреда за ревизију. Циљ је да чланови Комисије саслушају разлоге за утврђене неправилности, **те да извијесте и дају закључке Парламенту ФБиХ, који може на основу налаза и препорука ревизије смањити буџет једне или више институција или подузети друге одговарајуће корективне мјере**.⁷

Током 2021. године **Парламентарна комисија одговорна за ревизију одржала је 19 сједница:**

- ✓ **14** – на којима се расправљало о 65 извјештаја финансијске ревизије **за 2017, 2018, 2019. и 2020. годину** који су имали негативно или мишљење с резервом и о једном извјештају ревизије учинка; ови извјештаји су из надлежности Парламента ФБиХ;
- ✓ **5** – на којима се разматрало усвајање записника са претходних сједница, давале иницијативе, постизали договори за обуке и јавна саслушања, вршио преглед новообјављених извјештаја Уреда за ревизију, те друга текућа питања.

⁶ У даљњем тексту: Комисија

⁷ Чл. 16, тачка 4. Закона о ревизији

„Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19“ је **први извјештај ревизије учинка** који је Комисија разматрала и усвојила, те се очекује наставак ове праксе за велики број извјештаја ревизије учинка који до сада нису разматрани.

Парламентарна комисија имала је изузетно важну улогу у испитивању представника ревидираних субјеката који су имали могућност да изнесу своје ставове о утврђеним налазима у извјештајима. Након одржаних расправа сачинила је два извјештаја о извршеним саслушањима, и то о ревизорским извјештајима ревидираних субјеката и корисника Буџета Федерације БиХ за 2019. и за 2020. годину. Извјештај за 2019. годину једногласно је усвојен на оба дома Парламента ФБИХ.

Obavještavam Vas da je Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na nastavku 13. sjednice od 14.10.2021. godine, razmatrao Izvješće Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. godinu, te je usvojio slijedeći

ЗАКЉУЧАК

1. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine prihvata Izvješće Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. godinu koji su bili predmet javnih saslušanja Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju i obavezuje revidirane subjekte da pristupe otklanjanju pojedinačnih nedostataka utvrđenih u izvješćima.

1.5. ПУБЛИКАЦИЈЕ УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ

У 2021. години на интернет-страници објавили смо сљедеће публикације и акте:

[извјештаје о извршеним финансијским ревизијама](#)

[извјештаје ревизије учинка](#)

[Извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2020/2021. годину](#)

[Извјештај о активностима за 2020. годину](#)

[План и програм рада за 2022. годину](#)

[саопћења за јавност и информативна саопћења о извршеним ревизијама](#)

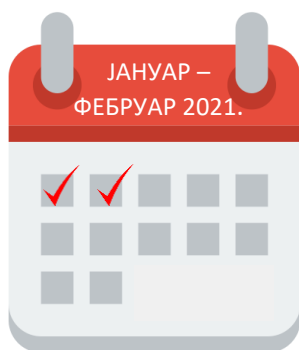
[план јавних набавки, конкурсе, позиве и одлуке](#)

2. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА

Финансијска ревизија обухвата ревизију финансијских извјештаја и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са законима и прописима, те се дају два мишљења.

Приликом обављања ревизије, у складу са ревизорским стандардима, Уред за ревизију прегледа финансијске извјештаје и припадајуће рачуне институција код којих се врши ревизија, с циљем процјене да ли су финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли у потпуности резултате извршења буџета. Такођер се процјењује да ли руководиоци институција примјењују законе и прописе, да ли користе средства за одговарајуће намјене, оцјењује се финансијско управљање, функција интерне ревизије и системи интерних контрола.⁸

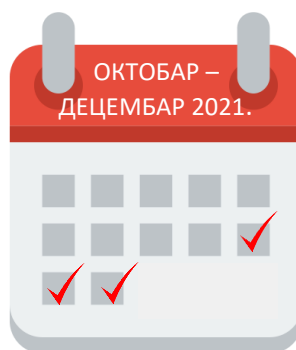
Финансијска ревизија обавља се у два дијела; први дио је претходна ревизија, која се врши на терену од октобра текуће године до јануара наредне године, док се коначна ревизија обавља након предаје финансијских извјештаја, а коначни рок утврђен је планом ревизије. Будући да овај годишњи извјештај обухвата проведене активности у току једне календарске године, у наставку су хронолошки приказане активности финансијске ревизије у 2021. години:

Завршетак претходних ревизија које су започете у октобру 2020. године и припрема за коначне ревизије

Обављање коначних ревизија за 2020. годину

Почетак обављања претходних ревизија за 2021. годину

У претходној ревизији прати се примјена раније датих препорука,⁹ те друге активности у складу с методологијом. Након завршетка претходне ревизије, у складу с Међународним ревизорским стандардом 265,¹⁰ важни недостаци у интерним контролама, откривени током ревизије, саопћавају се руководиоцу субјекта ревизије усмено и/или у форми Писма менаџменту.

⁸ Чл. 13. став 1) и 2) Закона о ревизији

⁹ Чл. 13. став 3) Закона о ревизији

¹⁰ „Саопштавање недостатака у интерним контролама онима који су задужени за управљање и менаџменту“

У коначној ревизији обављају се завршни тестови и сачињава се нацрт извјештаја о финансијској ревизији. С циљем осигурања квалитета, стручни колегиј Уреда врши преглед и контролу свих нацрта и обављају се интерне расправе са ревизорима. О извјештајима се расправља по групама субјеката, односно по њиховој сродности, како би се осигурала конзистентност.

Финални нацрти извјештаја достављају се субјектима ревизије на очитовање.¹¹ Након очитовања, припрема се и доставља коначан извјештај о извршеној ревизији, те објављује на интернет-страници, у складу са Законом о ревизији.

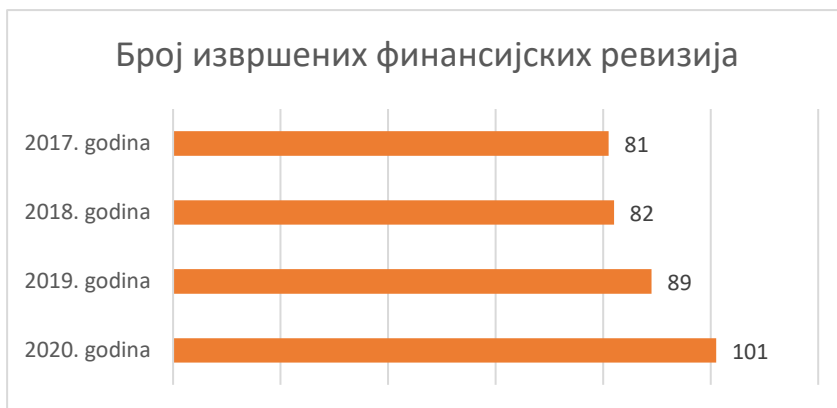

Дијаграм: Основни кораци у процесу ревизије

¹¹ Чл. 15. Закона о ревизији

2.1. ОБАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2020. ГОДИНУ

- ✓ Највећи до сада број извршених ревизија: 101
- ✓ У складу с Планом, све ревизије проведене су до 30. септембра 2021. године
- ✓ Сви извјештаји достављени су субјектима за ревизију и надлежним институцијама, те објављени на интернет-страници Уреда за ревизију и добро медијски пропраћени
- ✓ 15 извјештаја достављено је надлежним органима за провођење закона
- ✓ Преглед ревизија код којих су квалификоване јавне набавке достављен је Агенцији за јавне набавке
- ✓ Послано 19 писама менаџменту о уоченим неправилностима из претходне ревизије

Послове финансијске ревизије обављала су четири сектора/организационе јединице,¹² које су организоване према врсти субјеката за ревизију, и ИТ ревизори из Одјељења за информационе технологије.

За 2020. годину извршена је ревизија Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ (4.730.205.318 КМ) и 100 субјеката:

- 19 обавезних ревизија,
- 7 корисника Буџета ФБиХ,
- 5 кантона, 12 институција кантона, 4 града и 15 општина,
- 17 завода, фондова, агенција и јавних установа,
- 21 предузеће у већинском државном власништву.

Планирана ревизија ЈКП-а „Зеницатранс-превоз путника“ д.о.о. Зеница обустављена је због немогућности добивања ревизорских доказа, о чему је обавијештена Парламентарна комисија одговорна за ревизију. Ревизије „Претиса“ д.д. Вогошћа и „Оператора за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију“ обухватиле су 2019. и 2020. годину.

¹² Сектор за финансијску ревизију институција ФБиХ, Сектор за финансијску ревизију институција кантона, градова и општина, Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција и Сектор за финансијску ревизију јавних предузећа

Субјекти ревизије дужни су доставити одговор о подузетим радњама Уреду за ревизију у року од 60 дана од добивања коначног извјештаја, ради превазилажења слабости, нерегуларности и прекршаја идентификованих у ревизорском извјештају.¹³ Одговор о подузетим радњама након извршених ревизија за 2020. годину није доставило 10 субјеката ревизије: **Федерално министарство околиша и туризма, Херцегбосанска жупанија, Министарство привреде Средњобосанског кантона, Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево, Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона, Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине, Јавна установа Завод за збрињавање ментално-инвалидне дјеце и омладине Пазарић, ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје, „Претис“ д.д. Вогошћа и ПС Витезит д.о.о. Витез – у стечају.**

Сачињен је **Ревизорски извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2020/2021. годину** у складу с чланом 16(6) Закона о ревизији. У њему су презентирани основни подаци о свим provedеним ревизијама за 2020/2021. годину, те главни налази и препоруке. Достављен је Парламенту ФБиХ и објављен на интернет-страници Уреда за ревизију, у складу са Законом о ревизији.

У табели је преглед датих мишљења за 2020. годину по групама субјеката.

Редни број	Групе субјеката ревизије	Укупно ревидирано	Дато мишљење							
			о финансијским извјештајима				о усклађености са законским прописима			
			Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржано	Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржано
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Извјештај о извршењу буџета ФБиХ за 2020. годину	1	1	0	0	0	0	1	0	0
2	Корисници буџета ФБиХ	26	21	4	0	1	5	21	0	0
3	Кантони и кантонални буџетски корисници	17	7	10	0	0	0	17	0	0
4	Градови и општине	19	1	16	2	0	1	18	0	0
5	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	17	10	6	1	0	4	12	1	0
6	Предузећа у већинском државном власништву	21	2	11	7	1	1	17	3	0
	Укупно	101	42	47	10	2	11	86	4	0

У извјештајима је дато укупно 1.612 препорука. Код 53 субјекта **извршена је анализа и оцјена** поступања по препорукама датим у извјештајима из претходних година. Код 19 субјеката **није вршена** оцјена поступања по препорукама с обзиром на то да је од претходне ревизије протекло десет и више година, а преосталих 29 субјеката ревидирано је **први пут**.

¹³ Члан 16(3) Закона о ревизији

У табели је преглед броја датих препорука за 2020. годину и оцена поступања по препорукама из ранијих ревизија:

Редни број	Групе субјеката ревизије	Број датих препорука за 2020. годину	Поступање по препорукама датим у извјештајима у ранијим годинама				
			Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/ Непроводиво	УКУПНО (4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	25	2	0	25	1	28
	Постотак (%)		7%	0%	89%	4%	100%
2	Корисници буџета ФБиХ	383	123	64	196	24	407
	Постотак (%)		30%	16%	48%	6%	100%
3	Кантони и кантонални буџетски корисници	267	56	21	68	4	149
	Постотак (%)		38%	14%	45%	3%	100%
4	Градови и општине	320	46	16	15	1	78
	Постотак (%)		59%	21%	19%	1%	100%
5	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	295	131	65	35	12	243
	Постотак (%)		54%	27%	14%	5%	100%
6	Предузећа у већинском државном власништву	322	34	14	30	4	82
	Постотак (%)		41%	17%	37%	5%	100%
УКУПНО		1.612	392	180	369	46	987
Постотак (%)			40%	18%	37%	5%	100%

ИТ ревизија вршена је у оквиру финансијских ревизија за 2020. годину код сљедећих субјеката:

Ред. бр.	Назив субјекта
1.	Влада Федерације Босне и Херцеговине (Генерални секретаријат)
2.	Федерално министарство финансија/Федерално министарство финансија
3.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата
4.	Федерално министарство рада и социјалне политике
5.	Порезна управа Федерације БиХ
6.	Федерални завод за запошљавање
7.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ
8.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона
9.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона
10.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона
11.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона

Код дијела субјеката ревизије праћено је провођење ИТ препорука из претходних година, а код дијела се учествовало у ревизији оних процеса који су значајно зависни од ИТ система.

- ИТ ревизија проводи се уз примјену Водича за ИТ ревизију и у складу с принципима добрих пракси управљања (COBIT оквир) и добрих пракси ИТ сигурности (ISO 27002). Унапређење методологије и праксе процеса ИТревизије врши се континуирано и у складу с расположивим ИТ ресурсима.

Због недовољне регулативе ове значајне области, налази и препоруке ИТ ревизије више година се понављају, те је видљиво да постоје недостаци интерних ИТ контрола и ИТ система субјеката ревизије. Налази и препоруке презентују се субјекту у ревизорском извјештају, а прати се и провођење ИТ препорука из извјештаја из претходних година.

У наставку је преглед осталих активности које су проведене у вези с финансијским ревизијама за 2020. годину:

- На основу процјене ризика процеса јавних набавки и захтјева ревизорских тимова извршен је **ангажман стручњака** с циљем испомоћи при ревизији јавних набавки;
- Уред за ревизију, у складу с чланом 16(1) Закона о ревизији, може доставити коначан извјештај било којој институцији на надлежно поступање, а у складу с чланом 19. дужан је обавијестити надлежне органе за провођење закона када постоје индиције значајних кршења закона. Крајем 2021. године, сходно овим одредбама, **послано је 15 извјештаја о финансијској ревизији за 2020. годину надлежним органима за провођење закона и скренута им је пажња на одређене налазе.** Још у ранијем периоду Уред за ревизију ставио је на располагање своје ресурсе тужилаштвима ради боље сарадње и поступања по достављеним ревизорским извјештајима.

2.1.1. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ

У Сектору за финансијску ревизију институција Федерације БиХ до краја септембра 2021. године извршене су коначне ревизије за 2020. годину Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ и 26 институција које су финансиране из Буџета ФБиХ.

Буџет Федерације БиХ за 2020. годину планиран је за 61 корисника у износу од 5.508.930.679 КМ, док су укупно остварени расходи и издаци износили 4.730.205.318 КМ.

Извршена је ревизија 26 корисника буџета чији буџет је планиран у износу од 5.351.561.200 КМ (97,14% од укупног Буџета ФБиХ), а укупни расходи и издаци износили су 4.574.102.920 КМ (96,70% од укупно исказаних расхода и издатака). Ревидиран је и Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање, који је од 1. 1. 2020. године прешао на пословање путем Трезора Буџета ФБиХ, чији буџет је планиран у износу од 2.411.689.441 КМ, а расходи и издаци износили су 2.334.660.652 КМ.

Ревизијом Извјештаја о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2020. годину за финансијске извјештаје дато је позитивно мишљење, а за усклађеност мишљење с резервом и 25 препорука. Ово је консолидовани извјештај, те даје слику потрошње на нивоу Буџета Федерације БиХ.

У табели је преглед субјеката у надлежности овог Сектора, са основним подацима:

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Извршење буџета за 2020. годину	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2020. годину	4.730.205.318	Позитивно	С резервом	25
Корисници Буџета ФБиХ					
1.	Парламент Федерације БиХ	13.164.234	Позитивно	С резервом	18
2.	Предсједник и два потпредсједника Федерације БиХ	2.297.386	Позитивно	С резервом	11
3.	Влада Федерације БиХ	23.304.817	Позитивно	С резервом	10
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	7.500.105	Позитивно	Позитивно	7
5.	Федерално министарство правде	3.549.847	Позитивно	С резервом	18
6.	Федерално министарство финансија	1.144.906.568	Позитивно	С резервом	39
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	53.020.198	Позитивно	С резервом	9
8.	Федерално министарство промета и комуникација	96.475.093	Позитивно	С резервом	11

9.	Федерално министарство здравства	88.877.003	Позитивно	С резервом	18
10.	Федерално министарство трговине	1.370.590	Позитивно	Позитивно	9
11.	Федерално министарство просторног уређења	5.069.895	Позитивно	С резервом	12
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	98.943.488	Позитивно	С резервом	9
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	339.449.448	Позитивно	С резервом	18
14.	Федерално министарство развоја, подuzетништва и обрта	1.563.434	Позитивно	Позитивно	7
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	177.304.664	Позитивно	С резервом	16
16.	Федерално министарство културе и спорта	10.271.570	С резервом	С резервом	20
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	26.934.222	Позитивно	Позитивно	11
18.	Федерално министарство образовања и науке	5.273.192	Позитивно	С резервом	14
19.	Федерално министарство околиша и туризма	32.923.654	Позитивно	С резервом	13
20.	Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације БиХ	13.097.566	С резервом	Позитивно	12
21.	Порезна управа Федерације БиХ	45.742.821	Позитивно	С резервом	11
22.	Завод за јавно здравство Федерације БиХ	9.252.257	Позитивно	С резервом	8
23.	Федерална дирекција робних резерви	3.014.702	С резервом	С резервом	21
24.	Федерална управа за цивилну заштиту	35.518.826	Позитивно	С резервом	21
25.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	2.334.660.652	Суздржано	С резервом	25
26.	Федерална агенција за управљање одузетом имовином	616.688	С резервом	С резервом	15
УКУПНО		4.574.102.920			383

Најважнији налази из обављених ревизија односе се на:

- Систем интерних контрола код буџетских корисника и интерна ревизија нису адекватно успостављене, како је предвиђено Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ, Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и другим прописима.
- Буџетом ФБиХ за 2020. годину, као и ранијих година, нису планирана средства за измирење доспјелих обавеза по основу судских пресуда и извршних судских рјешења из претходног периода, средства капиталног трансфера за изградњу аутоцеста и брзих цеста нису реално планирана (уважавајући спремност предвиђених пројеката и потребно вријеме за реализацију) и др. Планирање Буџета ФБиХ за 2020. годину није у потпуности вршено у складу са законским и другим прописима, с обзиром на то да нису подузете активности на измјенама и допунама Буџета ФБиХ за 2020. годину, у дијелу располагања неутрошених средстава намијењених за ублажавање негативних економских посљедица изазваних пандемијом COVID-19.
- Планирање и реализација дијела средстава текућих и капиталних трансфера није извршена с јасно утврђеном сврхом додјеле, мјерљивим критеријима, а буџетски корисници нису вршили адекватан надзор над намјенским утрошком с обзиром на то да се појединим буџетским корисницима константно одобравају средства трансфера, иако у претходним годинама нису подузимали адекватне активности над утврђивањем намјенског утрошка, извјештавању и праћењу ефеката од уложених средстава.
- Један од општих и посебних циљева, према Уредби о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19, био је очување радних мјеста. Дата је предност паду опорезивог промета и оствареном извозу у односу на број запослених, чиме је омогућено да се значајна средства додијеле и корисницима с једним запослеником. Приликом доношења Уредбе није се водило рачуна о смањењу запослених од проглашења стања несреће, нити о разлозима који су довели до тога, као ни о помоћи свим дјелатностима којима је, наредбама Кризног штаба ФБиХ, био ограничен или забрањен рад. Утврђени општи услови за додјелу финансијске помоћи и критерији нису у потпуности осигурали да се финансијска помоћ усмјери на субјекте који су били највише погођени насталом кризом.
- Обављањем финансијског пословања Федералног завода за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање преко Буџета ФБиХ није осигурано евидентирање и праћење прихода и расхода намијењених за исплату пензија, који су прописани Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Финансијско пословање успостављено на овакав начин не даје информације о изворима и утрошку средстава, односно колико је средстава исплаћено из Буџета ФБиХ за пензије остварене по повољнијим условима, нити је познато колико је средстава за редовне пензије исплаћено из доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

- Укупна плаћена такса на неповучена кредитна средства закључно с 31. 12. 2020. године износила је 18.196.355 КМ, од чега се на таксу плаћену у 2020. години односи 3.158.099 КМ. Износ неповучених кредитних средстава за које је уговорена и плаћа се такса закључно с 31. 12. 2020. године био је 660.602.355 КМ (односи се на 16 пројеката).
- Нису подузете све законом прописане радње за наплату потраживања од крајњих корисника кредита за правна лица и кантоне, који су на основу супсидијарних уговора са ФБиХ пренесени на крајње кориснике (ЈП Цесте ФБиХ, ЈП Жељезнице ФБиХ, Тузлански, Босанско-подрињски, Унско-сански кантон, Западнохерцеговачка жупанија и други).
- Набавке роба, услуга и радова нису у потпуности вршене у складу са Законом о јавним набавкама у дијелу планирања набавки, избора поступка, дијељења набавки, израде тендерске документације, неблаговременог покретања поступка, наставка сарадње са добављачима из претходног периода, те праћења реализације закључених уговора.
- Ангажовање вањских сарадника по основу уговора о дјелу вршено је за обављање редовних послова који су утврђени правилницима о унутрашњој организацији.
- Код буџетских корисника који су задужени за имплементацију развојно-инвестиционих пројеката, који се финансирају из кредитних и грант средстава, није успостављена адекватна књиговодствена евиденција и финансијско извјештавање у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
- Нису проведени законски прописи везани за рјешавање питања имовине, потраживања и обавеза Федералног министарства одбране, Војске ФБиХ, Царинске управе ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ, које су угашене, а чија је имовина прешла на државни ниво.

2.1.2. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА КАНТОНА, ГРАДОВА И ОПШТИНА

У Сектору су извршене ревизије 36 субјеката за 2020. годину, и то пет кантона, 12 кантоналних буџетских корисника и 19 јединица локалне самоуправе.

Ревидирано је пет кантона који нису били обухваћени планом ревизије претходне године. Њихови буџети планирани су у укупном износу од 994.656.747 КМ. **Укупни приходи и примици ревидираних кантона исказани су у финансијским извјештајима у износу од 858.716.042 КМ, а расходи и издаци у износу од 890.016.654 КМ.**

Поред кантона, извршене су (први пут) ревизије 12 кантоналних буџетских корисника, чији буџети су планирани у укупном износу од 183.695.528 КМ, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 145.147.480 КМ.

Обављене су и ревизије четири града и 15 општина, чији су буџети планирани у укупном износу од 382.986.085 КМ. Укупни приходи и примици у њиховим финансијским извјештајима исказани су у износу од 288.153.278 КМ, а укупни расходи и издаци у износу од 286.267.700 КМ.

Предмет ревизије шест ревидираних јединица локалне самоуправе били су консолидовани финансијски извјештаји (годишњи извјештаји за буџете јединица локалне самоуправе), које чине појединачни годишњи финансијски извјештаји укупно 23 буџетска корисника.

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2020. годину, с исказаним укупним расходима и издацима у финансијским извјештајима ревидираних субјеката, датим мишљењима и бројем препорука за 2020. годину:

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Тузлански кантон	376.639.857	Позитивно	С резервом	19
2.	Зеничко-добојски кантон	362.859.605	С резервом	С резервом	26
3.	Кантон 10/Херцегбосанска жупанија	69.752.463	С резервом	С резервом	17
4.	Жупанија Посавска	43.198.982	Позитивно	С резервом	20
5.	Босанско-подрињски кантон Горажде	37.565.747	С резервом	С резервом	22
6.	Министарство привреде Кантона Сарајево	41.435.269	С резервом	С резервом	18
7.	Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона	35.626.656	Позитивно	С резервом	11
8.	Министарство здравства Кантона Сарајево	8.439.692	Позитивно	С резервом	6
9.	Министарство финансија Средњобосанског кантона	11.186.638	С резервом	С резервом	19
10.	Министарство привреде Тузланског кантона	8.757.236	Позитивно	С резервом	4
11.	Министарство за привреду Зеничко-добојског кантона	6.354.215	С резервом	С резервом	10
12.	Министарство привреде Средњобосанског кантона	8.177.304	Позитивно	С резервом	14
13.	Министарство рада, здравства, социјалне скрби и прогнаних Херцегбосанске жупаније	7.968.312	С резервом	С резервом	25
14.	Министарство финансија Жупаније Западнохерцеговачке	3.588.683	С резервом	С резервом	18
15.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона	4.724.715	С резервом	С резервом	18

16.	Министарство привреде Унско-санског кантона	3.717.021	С резервом	С резервом	10
17.	Министарство здравства и социјалне политике Жупаније Посавске	5.171.739	Позитивно	С резервом	10
18.	Град Тузла	56.431.904	Позитивно	С резервом	10
19.	Град Мостар	56.608.028	С резервом	С резервом	29
20.	Општина Лукавац	16.522.859	С резервом	С резервом	18
21.	Град Сарајево	18.884.843	С резервом	С резервом	16
22.	Општина Сански Мост	11.616.052	Негативно	С резервом	19
23.	Општина Тешањ	13.912.965	С резервом	С резервом	13
24.	Град Грачаница	12.305.421	С резервом	С резервом	24
25.	Општина Хаџићи	12.218.303	С резервом	С резервом	12
26.	Општина Илијаш	12.311.871	С резервом	Позитивно	6
27.	Општина Бановићи	10.593.735	С резервом	С резервом	20
28.	Општина Јабланица	11.001.496	С резервом	С резервом	22
29.	Општина Босанска Крупа	9.360.594	С резервом	С резервом	10
30.	Општина Столац	6.503.520	С резервом	С резервом	16
31.	Општина Жепче	9.289.305	С резервом	С резервом	17
32.	Општина Груде	7.885.932	С резервом	С резервом	22
33.	Општина Маглај	7.080.634	С резервом	С резервом	15
34.	Општина Нови Травник	6.303.765	С резервом	С резервом	18
35.	Општина Дрвар	5.084.723	Негативно	С резервом	20
36.	Општина Купрес	2.351.750	С резервом	С резервом	13
УКУПНО		1.321.431.834			587

Ревизијом су утврђени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази и препоруке су:

- Системи финансијског управљања и контрола код значајног броја ревидираних субјеката нису успостављени на начин прописан Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.
- Министарства финансија појединих кантона још увијек нису успоставила заједничке јединице интерне ревизије, а поједини градови и општине јединице интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ, као ни функције буџетског надзора у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.
- Приликом припреме, израде и извршења буџета нису досљедно примијењене одредбе Закона о буџетима у ФБиХ и одредбе закона о извршавању кантоналних буџета и одлука о извршењу буџета јединица локалних самоуправа.

- У појединим градовима и општинама нису донесене рачуноводствене политике усаглашене с Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор, и нису досљедно примијењене, што је резултирало погрешним исказивањима у финансијским извјештајима.
- Јединице локалне самоуправе нису успоставиле потпуне евиденције о сталним средствима, не посједују потпуну документацију о власништву или праву располагања и не примјењују досљедно рачуноводствене политике у дијелу који се односи на стална средства. Са јавним предузећима којима су објекти комуналне инфраструктуре повјерени на управљање нису уређени међусобни односи.
- Потраживања и пласмани нису реално исказани у финансијским извјештајима, а нису се подузимале ни све законом прописане радње на њиховој наплати.
- Дугорочне обавезе по основу уговора о кредитима код појединих ревидираних субјеката нису књиговодствено евидентирани, због чега финансијски извјештаји не дају тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава.
- Финансијски резултати и нераспоређени вишкови прихода и расхода код појединих ревидираних субјеката нису тачно исказани.
- Периодични и годишњи извјештаји нису се сачињавали на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ.
- Поступци јавних набавки нису се проводили у потпуности у складу с важећим прописима о јавним набавкама.
- Поједини градови и општине нису успоставили регистре буџетских корисника у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и нису окончали активности на успостављању трезорског система пословања у складу са Законом о трезору у ФБиХ.
- За редовне послове и послове систематизоване правилницима о унутрашњој организацији ангажују се лица на основу уговора о дјелу.
- Расподјела текућих и капиталних трансфера није се вршила на основу јасно утврђених и мјерљивих критерија, а није успостављен ни надзор над намјенским утрошком текућих и капиталних трансфера.
- Кантонална министарства у чијој надлежности је здравство нису сачинила и владама кантона предложила планове и програме мјера здравствене заштите за подручје кантона и одлуке о мјерилима за осигурање елемената стандарда за инвестиционо улагање и инвестиционо и текуће одржавање, те информатизацију здравствене дјелатности у складу са Законом о здравственој заштити ФБиХ и кантоналним прописима.
- Кантонална министарства у чијој надлежности је социјална заштита нису донијела provedбене прописе из ове области, нису вршила инспекцијски надзор примјене прописа, као ни управни надзор установа социјалне заштите.

2.1.3. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЗАВОДА, ФОНДОВА И АГЕНЦИЈА

У оквиру Сектора за финансијску ревизију завода, фондова и агенција извршено је 17 финансијских ревизија за 2020. годину, и то: девет завода (осам завода здравственог осигурања и један завод за збрињавање ментално-инвалидних лица), четири јавне установе (двје установе за збрињавање ментално-инвалидних лица, једна установа за предшколско образовање и једна из области медицине рада), три фонда и једне агенције код које су ревизијом обухваћене 2019. и 2020. година, те су дата одвојена мишљења за сваку годину. Код пет субјеката ревизија је обављена први пут.

Код одређивања субјеката за ревизију због пандемије приоритет је дат области здравства, односно федералним заводима и фондовима и кантоналним заводима здравственог осигурања. Остали субјекти планирани су на основу критерија као што су висина буџета, њихов значај за друштво и претходно утврђени пропусти и неправилности у трошењу јавних средстава.

Финансијски планови ревидираних субјеката износили су 1.459.216.989 КМ.¹⁴ Њихови укупни приходи и примици, исказани у финансијским извјештајима за 2020. годину, износили су 1.293.217.575 КМ, а расходи и издаци 1.307.785.052 КМ. Ревидирани субјекти исказали су финансијски резултат за 2020. годину у укупном износу од -14.585.166 КМ (негативан финансијски резултат исказало је седам субјеката у укупном износу од 26.183.625 КМ).

Обавезе свих ревидираних субјеката на 31. 12. 2020. године, исказане у финансијским извјештајима за 2020. годину, износиле су 156.483.492 КМ. Највећим дијелом односе се на краткорочне обавезе, а најзначајније су исказане код Завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона (40.066.324 КМ) и Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине (27.504.407 КМ).

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2020. годину,¹⁵ с исказаним укупним расходима и издацима у финансијским извјештајима ревидираних субјеката, датим мишљењима и бројем препорука за 2020. годину:

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Завод здравственог осигурања Тузланског кантона	261.460.684	Позитивно	Позитивно	15
2.	Завод здравственог осигурања Зеничко-добојског кантона	188.071.940	Позитивно	С резервом	24
3.	Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине	186.866.246	Позитивно	С резервом	18
4.	Завод здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона	147.618.160	Позитивно	С резервом	14
5.	Федерални завод за запошљавање	72.026.640	С резервом	С резервом	23

¹⁴ Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – није донесен финансијски план за 2019. и 2020. годину; исказани остварени приходи за 2019. и 2020. годину

¹⁵ Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију ревидиран је за 2020. и 2019. годину.

6.	Завод здравственог осигурања Средњобосанског кантона	113.650.906	Позитивно	Позитивно	11
7.	Завод здравственог осигурања Унско-санског кантона	103.198.045	Позитивно	С резервом	17
8.	Фонд за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине	29.663.334	С резервом	С резервом	15
9.	Фонд за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	21.739.261	Позитивно	С резервом	16
10.	Завод здравственог осигурања Жупаније Посавске	15.414.345	Позитивно	С резервом	19
11.	Јавна установа „Дјеца Сарајева” п.о. Сарајево	12.309.246	С резервом	С резервом	9
12.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидних лица „Дрин” Фојница	8.419.376	С резервом	Позитивно	12
13.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално-инвалидне дјеце и омладине Пазарић	6.316.691	С резервом	С резервом	28
14.	Завод за збрињавање ментално инвалидних особа Баковићи	5.188.084	Позитивно	Позитивно	9
15.	Заштитни фонд Федерације Босне и Херцеговине	4.158.918	С резервом	С резервом	12
16.	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – за 2020. годину	70.639.884	Негативно	Негативно	37
	Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – за 2019. годину	56.418.598	Негативно	Негативно	
17.	Јавна установа Завод за медицину рада Кантона Сарајево	4.624.694	Позитивно	С резервом	16
УКУПНО		1.307.785.052			295

Извршеним ревизијама утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Најважнији налази, а уједно и налази који су констатовани код већег броја субјеката су:

- Систем интерних контрола није успостављен у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и осталим прописима који регулишу ову област, што може утицати на усклађеност пословања, као и на истинит и фер приказ финансијских извјештаја.
- Интерна ревизија није успостављена у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.
- Пријем у радни однос вршен је без провођења конкурсне процедуре у складу с одредбама Закона о раду, због чега није осигурана транспарентност приликом запошљавања.
- Попис имовине и обавеза, као и усклађивање књиговодственог са стварним стањем није извршено у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Нису досљедно примијењени Међународни рачуноводствени стандарди и Међународни стандарди финансијског извјештавања за мале и средње субјекте, посебно у дијелу: признавања очекиваних кредитних губитака за потраживања старија од годину дана; вршења процјене надокнадиве вриједности сталних средстава; процјене исхода покренутих судских спорова; књиговодственог евидентирања по основу уговора о закупу пословних простора.
- Набавке роба и услуга нису се у потпуности вршиле у складу са Законом о јавним набавкама и provedбеним актима Закона (за поједине набавке нису provedени прописани поступци и процедуре и није донесен план, тендерска документација није сачињавана на начин да омогући припрему понуда на конкурентској основи; предмети набавке дијељени су ради избјегавања примјене прописаног поступка).
- Уговарање услуга здравствене заштите већина кантоналних завода здравственог осигурања није вршила путем поступка јавне набавке, како то налаже Закон о здравственој заштити, нити су примјењивали Јединствену методологију којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе.

Осим наведених налаза који су констатовани код већег броја субјеката, утврђени су значајни налази из оквира надлежности сљедећих субјеката:

- Код Федералног завода за запошљавање реализација закључених, а нереализованих уговора за провођење мјера активне политике запошљавања у значајном износу пренесена је у 2021. годину, иако су за те намјене у Финансијском плану за 2020. годину била осигурана средства. То је директно утицало на смањење ефеката запошљавања и није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.
- Код Завода здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ право на коришћење лијекова по посебним програмима није одобравано уз осигурање додатних финансијских средстава и уз транспарентно објављене критерије (стручно-медицинска упутства). Такођер, није се могло потврдити да су именоване комисије Завода уводиле пацијенте у право коришћења лијекова са посебним режимом прописивања на основу јасно утврђених критерија и да се листе чекања пацијената на ове лијекове воде у складу са донесеним Упутством Управног одбора.
- Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију није досљедно примјењивао Закон о коришћењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације, посебно у дијелу: објављивања информација о динамичким квотама за све врсте постројења која користе обновљиве изворе енергије; објављивања списка квалификованих произвођача/инвеститора који су добили статус привилегованог/потенцијално привилегованог произвођача; успостављања јединственог регистра пројеката; утврђивања методологије за расподјелу трошкова балансирања за привилеговане и квалификоване произвођаче; додјеле динамичких квота за соларне електране и рјешавања захтјева за стицање статуса привилегованих и потенцијално привилегованих понуђача по редослиједу пријема и у дефинисаним роковима.

2.1.4. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА

У Сектору је, од планиране 22, извршена 21 ревизија, од којих је 12 обављено први пут. Планирана ревизија ЈКП-а „Зеницатранс – превоз путника“ д.о.о. Зеница обустављена је због немогућности добивања ревизорских доказа, о чему је обавијештена Парламентарна комисија одговорна за ревизију. Ревизија „Претиса“ д.д. Вогошћа, с обзиром на то да су стечени услови за њено обављање у 2020. години, обухватила је 2019. и 2020. годину.

Од марта до краја септембра 2021. године извршена је финансијска ревизија 21 предузећа у већинском државном власништву, чији су укупно планирани приходи износили сса 2.118.425.811 КМ. **Остварени приходи ових предузећа у 2020. години исказани су у износу од 1.953.784.488 КМ, а укупни расходи у износу од 1.813.798.874 КМ.**

При избору субјеката ревизије приоритет је дат онима који нису раније ревидирани (12 предузећа), те онима чија је дјелатност од економског значаја за ФБиХ (електропривреде, аутоцесте, жељезнице).

У наставку је преглед ревидираних субјеката за 2020. годину, с исказаним укупним расходима и издацима у финансијским извјештајима, датим мишљењима и бројем препорука за 2020. годину. Напомињемо да је у доста извјештаја скренута пажња на одређена питања која нису утицала на дата мишљења, али су важна за корисниково разумијевање извјештаја. Ово је посебно важно код предузећа у већинском државном власништву код којих је за значајна питања потребно укључивање оснивача, а на која сама предузећа не могу утицати.

(у КМ)

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	ЈП Аутоцесте ФБиХ д.о.о. Мостар	69.008.765	Негативно	С резервом	14
2.	ЈП „Електропривреда Босне и Херцеговине“ д.д. Сарајево	1.047.545.807	Негативно	С резервом	14
3.	ЈП „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ д.д. Мостар	326.079.234	Негативно	С резервом	13
4.	ЈП Жељезнице Федерације Босне и Херцеговине, д.о.о. Сарајево	124.550.143	С резервом	С резервом	12
5.	ЈП „Рад“ д.д. Тешањ	4.179.197	С резервом	С резервом	11
6.	ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Кисељак	1.333.127	Позитивно	С резервом	8
7.	Друштво ограничене одговорности – Јавно комунално подuzeће „Витком“ Витез	2.716.938	Негативно	Негативно	29

8.	ЈП „Водовод“ д.о.о. Посушје	3.029.762	С резервом	С резервом	17
9.	КЈКП за производњу и дистрибуцију топлоте „Топлане-Сарајево“ д.о.о. Сарајево	55.994.059	С резервом	С резервом	16
10.	ШГД „Херцегбосанске шуме“ д.о.о. Купрес	38.534.681	С резервом	С резервом	15
11.	ШПД „Унско-санске шуме“ д.о.о. Босанска Крупа	35.702.498	С резервом	С резервом	20
12.	Централно гријање д.д. за дистрибуцију топлотне енергије Тузла	16.993.794	Негативно	С резервом	22
13.	ЈКП „Комрад“ д.о.о. Бихаћ	4.294.556	С резервом	Позитивно	12
14.	„Оператор – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево	3.772.264	Негативно	С резервом	18
15.	ЈП „Водовод и канализација“ Широки Бријег	1.242.416	С резервом	С резервом	17
16.	ПС „Витезит“ д.о.о Витез – у стечају	976.494	Суздржано	Негативно	13
17.	Развојна банка Федерације Босне и Херцеговине	34.043.706	Позитивно	С резервом	8
18.	„Претис“ д.д. Вогошћа 2019. година	39.759.251	Негативно	С резервом	30
	Претис“ д.д. Вогошћа 2020. година	26.822.635	Негативно	С резервом	
19.	УНИС-ГРОУП Друштво за промет и услуге д.о.о. Илиџа	7.694.515	С резервом	С резервом	12
20.	Творница транспортних уређаја енергетик д.о.о. Тузла	9.284.283	С резервом	С резервом	9
21.	ЈП „Комунално“ д.о.о. Мостар	6.016.864	С резервом	Негативно	12
УКУПНО		1.859.574.989			322

Извршеним ревизијама утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке. Налази који су констатовани код већег броја субјеката су:

- Већи број предузећа није успоставио одговарајући систем интерних контрола по COSO моделу.
- Приликом састављања финансијских извјештаја нису досљедно примјењиване одредбе Међународних стандарда финансијског извјештавања (MSFI) и Међународних рачуноводствених стандарда (MRS).
- Трогодишњи план није сачињен у складу са Законом о јавним предузећима.
- Пријем запосленика није вршен у складу са Законом о раду с циљем осигурања транспарентности и једнаког приступа запошљавању, нити је примјена изузећа код запошљавања сходно Уредби о поступку пријема у радни однос испоштована у потпуности.
- Нису вршена резервисања по основу судских спорова у складу са захтјевима MRS-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства.

- За потраживања старија од годину дана није вршена процјена очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима MSFI-ја 9 – Финансијски инструменти.
- На датум биланса није вршена процјена умањења вриједности имовине, односно процјена надокнадиве вриједности имовине у складу са MRS-ом 36 – Умањење имовине.
- Није вршен обрачун производње и евидентирање залиха у складу са захтјевима MRS-а 2 – Залихе.
- Попис имовине и обавеза није извршен детаљно и свеобухватно у свим предузећима, нити је извршено усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем утврђеним пописом.
- Биљешке уз финансијске извјештаје нису састављане у складу с тачком 25 MRS-а 1 – Презентација финансијских извјештаја, с обзиром на то да менаџмент при састављању финансијских извјештаја није процијенио и објавио способност предузећа да наставе пословати у временски неограниченом периоду.
- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима.

2.2. ОБАВЉАЊЕ ПРЕТХОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2021. ГОДИНУ

План ревизије за 2021/2022. годину донесен је 31. 12. 2022. године, којим је предвиђено обављање 103 ревизије за 2021. годину, што је до сада највећи планирани број. Двадесет пет субјеката ревидираће се први пут. План је достављен Парламентарној комисији одговорној за ревизију и објављен на интернет-страници Уреда за ревизију.

Са 31. 1. 2022. године извршене су све претходне ревизије и за сваку је послано писмо менаџменту, у којима је указано на уочене неправилности у систему интерних контрола и књиговодственом евидентирању, које се могу отклонити до сачињавања финансијских извјештаја.

Од октобра 2021. до краја јануара 2022. године обављене су претходне ревизије следећих субјеката:

Редни број	Назив субјекта
Корисници Буџета ФБиХ	
1.	Парламент Федерације Босне и Херцеговине
2.	Предсједник и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине
3.	Влада Федерације Босне и Херцеговине
4.	Федерално министарство унутрашњих послова
5.	Федерално министарство правде
6.	Федерално министарство финансија
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије
8.	Федерално министарство промета и комуникација

9.	Федерално министарство здравства
10.	Федерално министарство трговине
11.	Федерално министарство просторног уређења
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства
13.	Федерално министарство за питање бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата
14.	Федерално министарство развоја, подухватништва и обрта
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике
16.	Федерално министарство културе и спорта
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица
18.	Федерално министарство образовања и науке
19.	Федерално министарство околиша и туризма
20.	Служба за заједничке послове органа и тијела у Федерацији БиХ
21.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бусовача
22.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Орашје
23.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бихаћ
24.	Завод за јавно здравство Федерације БиХ
25.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање
26.	Федерална управа за инспекцијске послове

Редни број	Кантони и институције кантона, градови и општине
1.	Кантон Сарајево
2.	Херцеговачко-неретвански кантон
3.	Средњобосански кантон
4.	Унско-сански кантон
5.	Жупанија Западнохерцеговачка
6.	Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона
7.	Министарство унутрашњих послова Жупаније Посавске
8.	Министарство gospodarства Херцегбосанске жупаније
9.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Средњобосанског кантона
10.	Министарство правде и управе Кантона Сарајево
11.	Министарство промета и веза Херцеговачко-неретванског кантона
12.	Министарство просторног уређења и заштите околице Тузланског кантона
13.	Град Градачац
14.	Град Сребреник
15.	Општина Бусовача
16.	Општина Илиџа
17.	Општина Вогошћа
18.	Општина Кладањ
19.	Општина Ново Сарајево

20.	Општина Витез
21.	Општина Травник
22.	Општина Томиславград
23.	Општина Читлук
24.	Општина Коњиц
25.	Општина Орашје
26.	Општина Горњи Вакуф – Ускопље
27.	Општина Босанско Грахово

Редни број	Заводи, фондови и јавне установе
1.	Федерални завод за запошљавање
2.	Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ
3.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке
4.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније
5.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево
6.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде
7.	Агенција за водно подручје Јадранског мора
8.	Агенција за водно подручје ријеке Саве
9.	Жупанијски завод за упошљавање Ливно
10.	Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“ Сарајево
11.	Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона
12.	Јавна установа Служба за запошљавање Кантона Средишња Босна/Средњобосанског кантона
13.	Јавна установа Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона
14.	Служба за запошљавање Жупаније Западнохерцеговачке
15.	Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар
16.	Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона Бихаћ
17.	Јавна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење – Љечилиште „Реумал“ Фојница
18.	Јавна здравствена установа Општа Болница Сански Мост
19.	Јавна установа Кантонална болница Зеница
20.	Јавна установа Болница за плућне болести и туберкулозу Травник
21.	Јавна здравствена установа Општа болница „Др. Мустафа Бегановић“ Грачаница
22.	Дом здравља Мостар
23.	Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево
24.	Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља „Др. Мустафа Шеховић“ Тузла
25.	Јавна установа „Дом здравља“ Зеница
26.	Регулаторна комисија за енергију у Федерацији БиХ
27.	Институт за медицинско вјештачење здравственог стања

Редни број	Предузећа у већинском државном власништву
1.	Јавно предузеће Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево
2.	Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ-ГАС“ д.о.о. Сарајево
3.	„Енергоинвест“ д.д. Сарајево
4.	УНИС „ГИНЕХ“ д.д. Горажде
5.	Нафтни терминали Федерације БиХ д.о.о. Плоче* ¹⁶
6.	Бинас д.д. Бугојно
7.	Технички ремонтни завод Хаџићи д.д.
8.	Кантонално јавно предузеће „Сарајево-шуме“ д.о.о. Сарајево
9.	Јавно предузеће Шуме Тузланског кантона д.д. Кладань
10.	Јавно предузеће Шумско привредно друштво Зеничко-добојског кантона д.о.о. Завидовићи
11.	Јавно предузеће Шумско-господарско друштво „Шуме Херцеговачко-неретванске“ д.о.о. Мостар
12.	Кантонално јавно комунално предузеће „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево
13.	Јавно предузеће „Гријање“ д.о.о. Зеница
14.	Јавно предузеће „Високо Екоенергија“ д.о.о. Високо
15.	Јавно предузеће Међународни аеродром Тузла д.о.о. Тузла
16.	Јавно предузеће Међународна зрачна лука – Аеродром Мостар д.о.о. Мостар
17.	Кантонално јавно комунално предузеће Водовод и канализација д.о.о. Сарајево
18.	Јавно комунално предузеће Водоград д.о.о. Прозор-Рама
19.	Јавно комунално предузеће Водовод д.о.о. Цазин
20.	Јавно комунално предузеће Водовод и канализација д.о.о. Тузла
21.	Јавно предузеће Водовод и канализација д.о.о. Зеница
22.	Јавно предузеће Комунално д.о.о. Ливно

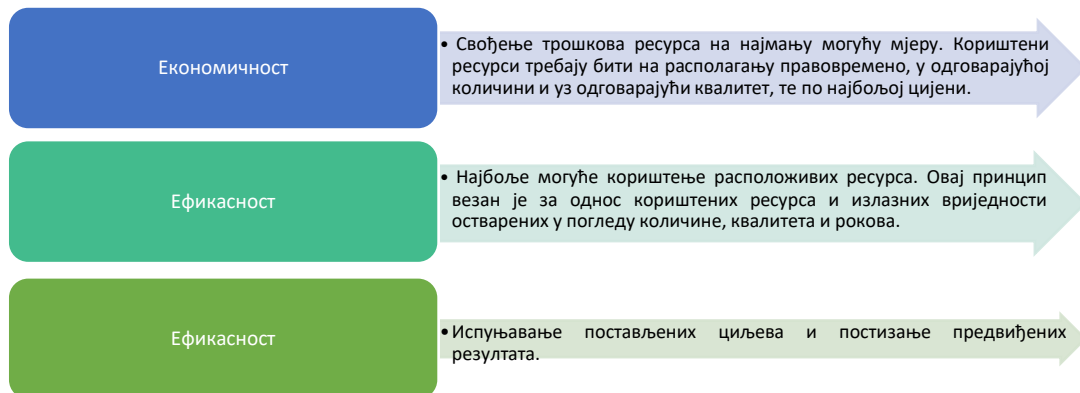
¹⁶ Ревизија „Нафтни терминали Федерације БиХ“ д.о.о. Плоче је започета, али њено извршење није било омогућено јер није уступљена тражена документација, о чему је обавијештена Парламентарна комисија одговорна за ревизију, Влада ФБИХ, ресорно министарство и Скупштина Друштва.

3. РЕВИЗИЈА УЧИНКА

У 2021. години објављено је шест извјештаја ревизије учинка и један меморандум о одустајању од главне студије. Два извјештаја односила су се на проведене ревизије, а четири су представљала праћење реализације препорука из ранијих извјештаја. Поред тога, проведена су и предстудијска истраживања за двије нове ревизије учинка, које ће се реализовати у 2022. години. Остварена је и значајна сарадња с окружењем с циљем унапређења и промоције ревизије учинка.

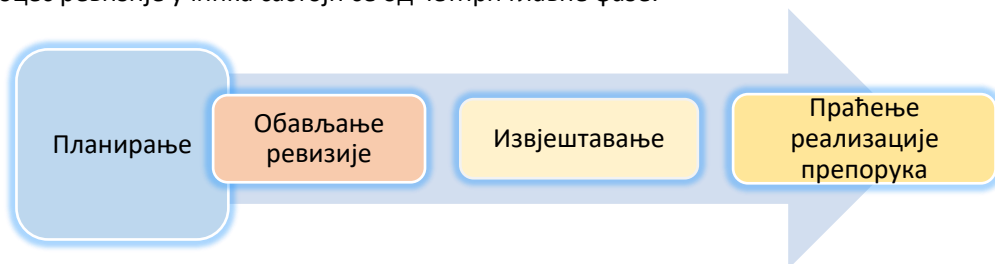
Сходно члану 14. Закона о ревизији, Уред за ревизију има право извршити преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности у погледу економичности, ефикасности и ефективности с којима та институција користи своје ресурсе и о томе извјештавати јавност на начин који одређује овај Закон.

У провођењу ревизије учинка примјењују се ISSAI стандарди, који принципе економичности, ефикасности и ефективности дефинишу¹⁷ на сљедећи начин:

Ревизија учинка треба допринијети бољим јавним услугама, квалитетнијем трошењу јавног новца и већем степену транспарентности и јавне одговорности.

Процес ревизије учинка састоји се од четири главне фазе:

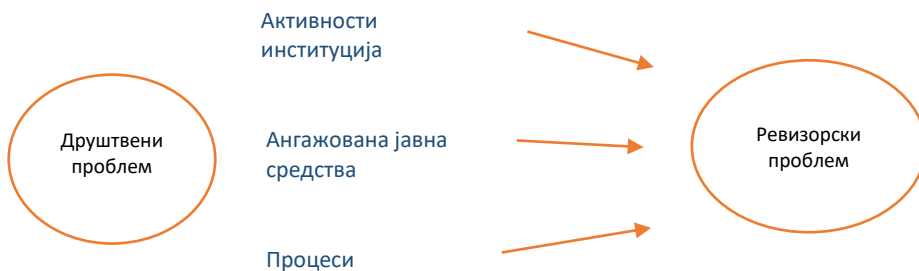

¹⁷ ISSAI 300.11 – Међународни стандарди врховних ревизорских институција – Економичност, ефикасност и ефективност

➤ Планирање

Планирање у ревизији учинка састоји се од стратешког, годишњег, те планирања на нивоу индивидуалне ревизије. Стратешким планирањем утврђују се потенцијалне области и приоритети рада и оно обухвата период од више година. Годишњим планом утврђује се број ревизија учинка које ће се обавити у једној години, трајање ревизија и остале значајне активности. Планирање индивидуалних ревизија врши се на основу годишњег плана.

Сходно усвојеној методологији, индивидуалне ревизије врше се у двије фазе: предстудија и главна студија. Сврха предстудијског истраживања је да се утврди могућност за провођење главне студије, идентификује ревизијски проблем, циљ, субјекти и критерији ревизије, те методологија која ће се користити у главној студији. Ревизорски тим треба установити корелацију између друштвеног проблема и недостатака у функционисању јавног сектора који представљају ревизорски проблем.¹⁸

Као резултат предстудије сачињава се предстудијски меморандум са планом рада, који одобрава генерални ревизор. План рада треба омогућити провођење ревизије на ефикасан, економичан и ефективан начин.

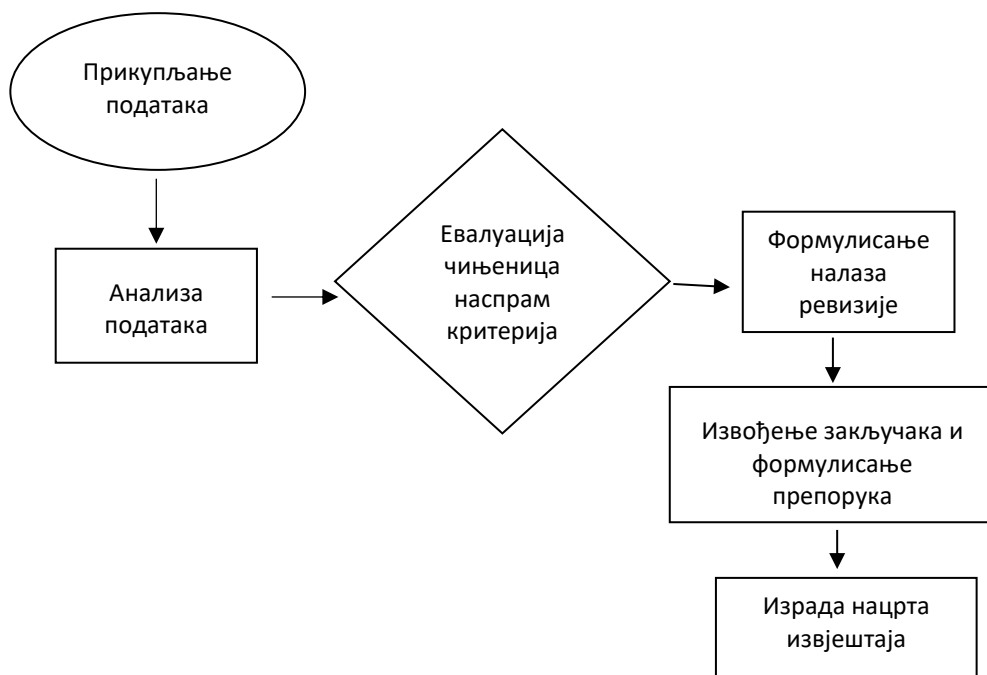
Када се на основу предстудије оцијени да се главна студија не може или не треба спровести, доноси се меморандум о одустајању од главне студије, који садржи резултате предстудије и разлоге због којих ревизија неће бити извршена.

¹⁸ У ревизији учинка не анализирају се све активности, сва средства и сви процеси, него се одабере један њихов дио или сегмент, који представља *фокус ревизије*. Фокус ревизије усмјерен је на оне активности које имају највећи утицај.

➤ Обављање ревизије (главна студија)

Ова фаза почиње доношењем одлуке о провођењу главне студије. Сврха главне студије је прикупити и анализирати потребне податке, оцијенити чињенице наспрам утврђених критерија, те израдити нацрт извјештаја. Задатак тимова за ревизију је прикупљање довољних, релевантних и поузданих доказа који подржавају налазе. Неопходан је професионални став и просудба ревизора како би квалитет и квантитет прикупљених доказа пружио одговоре на ревизорска питања, те омогућио извођење адекватних закључака и давање препорука.

Процес извршења ревизије:

➤ Извјештавање

Нацрт извјештаја се, сходно Закону о ревизији, доставља субјектима на очитовање, након чега се сачињава коначан извјештај. У складу с чланом 16. Закона о ревизији, Уред у року од 30 дана од завршетка ревизије доставља коначни извјештај ревидираним институцијама и Парламенту ФБиХ. Извјештај се у исто вријеме доставља и Влади и Предсједнику ФБиХ.

Сваки извјештај се, уз пригодно саопштење за јавност, објављује на интернет-страници Уреда за ревизију. Препоруке дате у објављеним извјештајима ревизије учинка евидентирају су у Регистру препорука ревизије учинка који је такођер објављен на интернет-страници Уреда за ревизију.

➤ Праћење реализације препорука

На основу одлуке о провођењу праћења реализације препорука одређује се извјештај ревизије учинка чије препоруке ће бити предмет праћења, тим и динамика праћења. Циљ је испитати предузете активности надлежних институција на основу ранијег извјештаја и процијенити у којој мјери су реализоване дате препоруке.

Подаци и информације о активностима предузетим с циљем реализације препорука прикупљају се путем упитника. Такођер, врши се детаљна анализа релевантне регулативе и документације коју достављају субјекти ревизије како би доказали предузете активности. Процјена статуса реализације препорука даје се појединачно за сваког субјекта.

Прије сачињавања коначног извјештаја, нацрти се достављају субјектима ревизије на коментар. Коначан извјештај о праћењу доставља се истим субјектима као и извјештаји о проведеним ревизијама, те се уз саопћење за јавност и инфографику објављује на интернет-страници Уреда.

Након објаве извјештаја, Регистар препорука се ажурира подацима о статусу реализације препорука.

3.1. ОБАВЉАЊЕ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА У 2021. ГОДИНИ

У 2021. години, у складу с Планом и програмом рада, објављено је шест извјештаја ревизије учинка, те је додатно објављен један меморандум о одустајању од главне студије.

Преглед објављених извјештаја ревизија учинка

Ред. бр.	Назив извјештаја ревизије учинка	Датум објаве
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ“	30. 3. 2021.
2.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима“	5. 4. 2021.
3.	Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19	8. 6. 2021.
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност рада општинских судова“	5. 8. 2021.
5.	Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине	9. 9. 2021.
6.	Меморандум о одустајању од главне студије ревизије учинка „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19“	27. 9. 2021.
7.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“	27. 12. 2021.

3.1.1. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – НОВЕ ТЕМЕ

Сектор за ревизију учинка је у 2021. години спровео главну студију „Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине“ која је започела у 2020. години. Такођер, проведена је предстудија и главна студија „Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19“.

Проведене ревизије обухватиле су 23 субјекта, а дато је 19 препорука упућених на 20 субјеката, што је приказано у табели:

Р. Б.	Ревизија учинка	Субјекти ревизије	Број субјеката обухваћених ревизијом	Број субјеката којима су дате препоруке	Број датих препорука	Временски обухват ревизије
1.	Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19	Влада ФБиХ Федерално министарство финансија Порезна управа ФБиХ Развојна банка ФБиХ	4	1	10	Март – децембар 2020. године
2.	Успостављање ефикасног система планирања и доношења стратегија Федерације Босне и Херцеговине	Парламент ФБиХ Влада ФБиХ Федерални завод за програмирање развоја 16 федералних министарстава	19	19	9	2008–2020.
УКУПНО			23	20	19	

Извјештаји ревизије учинка који су објављени у 2021. години добро су прихваћени у медијима и били су предмет бројних медијских чланака. Уважавајући околности изазване пандемијом, посебна пажња дата је ревизији „Ефикасност планирања и реализације мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19“. Објавом овог извјештаја Уред за ревизију је потврдио своју релевантност и актуелност у изазовном периоду пандемије, те је благовремено указао на значај јачања одговорности, транспарентности и интегритета у периоду кризе.

3.1.2. РЕВИЗИЈА УЧИНКА – ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА

У 2021. години извршено је праћење реализације препорука из четири раније објављена извјештаја ревизије учинка. Анализиране су активности 55 субјеката ревизије на реализацији укупно 35 датих препорука.

Р. Б.	Извјештај о праћењу реализације препорука ревизије учинка	Број субјеката обухваћених праћењем	Број препорука које су биле предмет праћења
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима”	20	7
2.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ”	18	11
3.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност рада општинских судова”	9	6
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања”	8	11
	УКУПНО	55	35

Праћењем је констатовано да нити једна препорука дата у Извјештају ревизије учинка „Транспарентност запошљавања у јавним предузећима ФБиХ” није у потпуности реализована. Од њих укупно 11, за девет препорука већина субјеката је предузела дјелимичне активности, док двије нису реализоване.

Када је у питању реализација препорука из Извјештаја „Ефикасност управљања губицима воде у водоводним предузећима”, од седам датих препорука највећи број субјеката предузео је дјелимичне или почетне активности на њиховој реализацији, док су само четири реализовала све препоруке за које су била надлежна.

Већина општинских судова из узорка ревизије дјелимично је реализовала препоруке из Извјештаја „Ефикасност рада општинских судова”, док препорука дата Федералном министарству правде није реализована.

У погледу реализације препорука из Извјештаја „Управљање програмима суфинансирања запошљавања” утврђено је да, од 11 препорука, ниједну нису у потпуности реализовали сви субјекти који су били надлежни за њихову реализацију. Такођер, ниједан од субјеката није реализовао све препоруке које су му биле упућене у овом извјештају.

Крајем 2021. години започело је праћење реализације препорука из Извјештаја „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака”, које ће бити окончано у 2022. години.

3.2. ПРОВОЂЕЊЕ НОВИХ ПРЕДСТУДИЈА

У 2021. години проведене су три предстудије за нове ревизије учинка. Двије ревизије („Ефикасност поступања другостепених органа у управном поступку“ и „Ефикасност локалне управе у рјешавању захтјева грађана“) бит ће окончане у 2022. години.

За трећу проведену предстудију донесен је меморандум о одустајању од главне студије. Ријеч је о ревизији „Ефективност мјера за ублажавање економских посљедица пандемије COVID-19“ која је слиједила након објављене ревизије учинка о ефикасности планирања и реализације ових мјера.

Проведено истраживање показало је да постоје проблеми везани за недовољну учинковитост мјера реализованих с циљем ублажавања економских посљедица пандемије COVID-19, али и ограничења која онемогућавају утврђивање остварених ефеката – недостатак свеобухватних и поузданих информација, конкретних и мјерљивих циљева и индикатора учинка мјера, те неутврђивање очекиваних резултата, што онемогућава да се утврди у којој мјери су циљеви остварени. Поред тога, Финансијско-информатичка агенција није доставила тражене податке који би служили за мјерење ефеката.

Услед наметнутих ограничења за обављање ревизије, Уред није био у могућности спровести главну студију, због чега је донесена одлука о сачињавању Меморандума о одустајању од ње. Меморандум је достављен субјектима обухваћеним предстудијом, осталим институцијама којима се, сходно одредбама Закона о ревизији, достављају извјештаји ревизије учинка, и објављен је на интернет-страници Уреда за ревизију.

4. РАЗВОЈ, МЕТОДОЛОГИЈА И УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ

У Сектору за развој, методологију и управљање квалитетом у 2021. години активности су биле усмјерене на унапређење методологије рада у финансијској ревизији и ревизији учинка, на праћење и примјену INTOSAI-јевих стандарда за врховне ревизорске институције и Међународних ревизорских стандарда, као и на провођење контроле квалитета финансијске ревизије и ревизије учинка. Упоредо с тим уређени су досадашњи прегледи, али су дизајнирани и формирани нови, у складу с потребама извјештавања.

У области методологије активности су се односиле на:

- усклађивање методологије и радних докумената за финансијску ревизију и ревизију учинка са промјенама INTOSAI-јевих стандарда ревизије и Међународних ревизорских стандарда;
- уређивање форме и садржаја извјештаја о финансијској ревизији;
- праћење имплементације методологије финансијске ревизије и ревизије усклађености и усклађивање са захтјевима и потребама исказаним у току провођења ревизија;
- израду процедура за праћење процеса ревизије, до увођења софтвера за управљање процесом ревизије;

- рад на методологији за ревизију консолидованих финансијских извјештаја;
- ажурирање методологије, укључујући формирање нових прегледа у складу с потребама извјештавања.

У области контроле квалитета приоритет је дат унапређењу и примјени методологије за контролу квалитета финансијске ревизије и ревизије учинка. Активности Сектора биле су усмјерене на контролу у току извршења финансијске ревизије и ревизије учинка (тзв. врући преглед) и у фази извјештавања о извршеној ревизији. Извршен је врући преглед свих сачињених нацрта и коначних извјештаја о финансијским ревизијама и ревизијама учинка. Због ограничених људских ресурса, односно ангажовања расположивог ревизорског особља на реализацији Плана ревизија за 2020/2021. годину Уреда, у 2021. години није извршена планирана контрола осигурања квалитета (тзв. хладни преглед) извршене финансијске ревизије за 2020. годину.

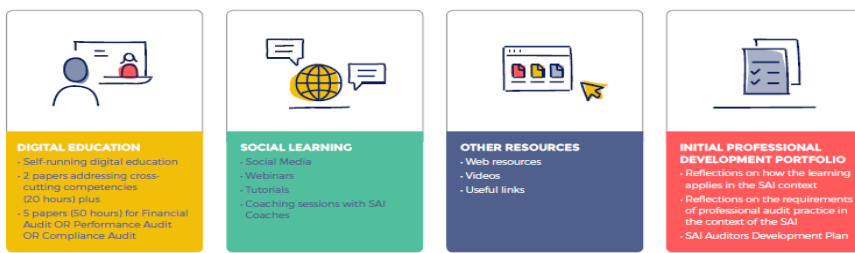
Послови развоја односе се на обуке и стручно усавршавање ревизорског и осталог особља Уреда за ревизију. Као и претходних година, прије обављања претходне и завршне ревизије одржана је интерна обука за финансијске ревизоре из области методологије за фазе планирања, извршења и извјештавања о обављеној ревизији. Током цијелог процеса ревизија одржаване су презентације и расправе између ревизора и менаџмента Уреда за ревизију, на којима се расправљало о налазима финансијске ревизије и ревизије учинка. Ово је вид контроле квалитета, али и интерне едукације јер је фокус дискусије на стандардима ревизије.

Поред интерне едукације, изградња капацитета омогућена је у:

- учешћу финансијских ревизора и ревизора учинка у INTOSAI-јевом пилот-пројекту „Професионална едукација за ревизоре јавног сектора“ (енгл. PESA-P), који детаљно пролази кроз цјелокупан INTOSAI-јев оквир стандарда и смјерница примјењујући теорију у пракси;

Education

PESA-P is delivered on an integrated education and reflection platform.

- учешћу ревизора у обуци „EU Scheme for Young Professionals“, чији је циљ помоћи БиХ у развоју професионалног и деполитизираних система јавне управе путем стручног усавршавања и мобилности нове генерације државних службеника који ће бити задужени за процес приступања ЕУ и водити промјене током проширења. Програмом управља Делегација Европске уније у БиХ, а проводи га British Council.

Сектор је током године учествовао и у:

- унапређењу и допуни новим подацима успостављених база података (Регистар субјеката ревизије, Регистар прописа, Регистар препорука финансијске ревизије и Регистар препорука ревизије учинка);
- значајној модификацији и унапређењу регистара препорука у складу с потребама извјештавања;
- сачињавању разних анализа и прегледа на основу података из успостављених база;
- успостављању Регистра органа управљања и руковођења у јавним предузећима, заводима, установама и агенцијама, с тим да је крајем године фокус био на федералном нивоу због лакшег приступа информацијама;
- сачињавању збирних прегледа планираних и остварених ревизор сати;
- изради прегледа којима се пратило извршење ревизија и који пружају статистичке податке о ревизијама и тимовима;
- праћењу архивирања документације по тимовима за сваку ревизију.

5. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

5.1. ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

У складу с Планом и програмом рада Уреда за ревизију за 2021. годину, у дијелу који се односи на планиране активности Одјељења за финансијско-рачуноводствене послове сви радни задаци извршени су благовремено и према важећим законском прописима.

У прописаним роковима и сходно методологији сачињени су и надлежним институцијама достављени:

- годишњи, квартални и мјесечни финансијски планови за 2021. годину,
- тромјесечни финансијски извјештаји о извршавању буџета за 2021. годину, мјесечни и годишњи статистички подаци о радницима, мјесечни и годишњи подаци о исплаћеним платама и други прописани извјештаји,
- Документ оквирног буџета за период 2022–2024. године,
- Нацрт буџета за 2022. годину и пројекције за 2023. и 2024. годину,
- Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину.

Обављена је контрола, обрада и књижење свих финансијских трансакција и створених обавеза за 2021. годину у пословним књигама Уреда за ревизију по заprimљеним рачунима, благајничким извјештајима, издатим налозима за службена путовања и другим књиговодственим документима. Извршена је обрада, контрола и обрачун и исплата плаћа и других накнада запосленика Уреда за ревизију за 2021. годину.

За финансирање рада Уреда за ревизију за 2021. годину одобрена су средства у износу од 4.814.055 КМ.

Извршење буџета Уреда за 2021. годину остварено је 89% у односу на одобрена средства. У току године извршена је једна прерасподјела средстава са економског кода бруто плаћа и накнада плаћа на накнаде трошкова запослених у износу од 15.000,00 КМ. Прерасподјела је одобрена Рјешењем Федералног министарства финансија број: 06-11-3-5-9726/21 од 22. 12. 2021. године.

У табели је приказ извршења буџета у односу на одобрена средства по главној групи конта:

Р. Б.	Конто	Опис	Одобрени буџет за 2021. годину	Извршење за 2021. годину	Индекс (5/4) x 100
1	2	3	4	5	6
1.	611	Плате и накнаде трошкова запослених	3.580.865	3.325.255	93
1.1.	6111	Бруто плате и накнаде плате	3.276.055	3.027.751	92
1.2.	6112	Накнаде трошкова запослених	304.810	297.504	98
2.	612	Доприноси послодавца и остали доприноси	345.560	321.088	93
3.	613	Издаци за материјал и услуге	604.030	443.719	73
3.1.	6131	Путни трошкови	161.750	108.874	67
3.2.	6132	Издаци за енергију	80.300	72.769	91
3.3.	6133	Издаци за комуналне услуге	65.850	54.761	83
3.4.	6134	Набавка материјала и ситног инвентара	65.750	54.734	83
3.5.	6135	Издаци за услуге превоза и горива	29.800	22.627	76
3.6.	6136	Унајмљивање имовине и опреме	16.700	9.918	59
3.7.	6137	Издаци за текуће одржавање	42.600	39.577	93
3.8.	6138	Издаци осигурања, банкарских услуга и платног промета	16.800	14.188	84
3.9.	6139	Уговорене и друге посебне услуге	124.480	66.271	53
3.10.	6139	Уговорене и друге посебне услуге – Издаци за извршење судских пресуда и рјешења о извршењу	0	0	0
3.11.	6139	Измирење судских пресуда и рјешења о извршењу – Вансудска нагодба	0	0	0
4.	614	Текући трансфери и други текући расходи	20.000	12.865	64
4.1.	6141	Текући трансфери другим нивоима власти	20.000	12.865	64
4.2.	6148	Други текући расходи – Издаци за извршење судских пресуда и рјешења о извршењу	0	0	0
4.3.	6148	Други текући расходи – Издаци за измирење судских пресуда и рјешења о извршењу – Вансудска нагодба	0	0	0
5.	821	Издаци за набавку сталних средстава	263.600	173.631	66
5.1.	8213	Набавка опреме	205.650	173.631	84
5.2.	8215	Набавка сталних средстава у облику права	57.950	0	0
		УКУПНО	4.814.055	4.276.558	89

5.2. ЉУДСКИ РЕСУРСИ, ПРАВНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ

Одјељење за правне и опће послове и људске ресурсе обављало је стручне правне послове; давана је правна подршка ревизорима; вршена је израда општих аката, облигационих уговора и уговора о раду, одлука, рјешења и других појединачних аката; планиране су и провођене јавне набавке, те су вршени други правни послови у складу с потребама службе и по налогу менаџмента.

У 2021. години континуирано и благовремено је вођена персонална евиденција, формирани су и чувани персонални досијеи, вршено је канцеларијско и архивско пословање, организовање и вођење библиотеке, управљање и превоз службеним возилима Уреда за ревизију и други општи послови сходно потребама службе.

По питању људских ресурса, сходно Закону о ревизији и Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, за извршавање послова и задатака из надлежности Уреда за ревизију предвиђено је укупно 145 извршилаца, тако да је, поред генералног ревизора и замјеника генералног ревизора, утврђен потребан број од 143 извршиоца, од тога за послове ревизије 121 извршилац, а за административне послове 22 извршиоца.

У табели је преглед броја попуњених радних мјеста на 31. 12. 2021. године:

Организациона јединица/радно мјесто	Попуњено извршилаца
Генерални ревизор	1
Замјеник генералног ревизора	1
Интерни ревизор	-
Кабинет генералног ревизора	4
Сектор за развој, методологију и управљање квалитетом	5
Сектор за финансијску ревизију институција Федерације БиХ	10
Сектор за финансијску ревизију институција кантона, градова и општина	11
Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција	10
Сектор за финансијску ревизију јавних предузећа	10
Сектор за ревизију учинка	11
Одјељење за информационе технологије	3
Одјељење за правне и опће послове и људске ресурсе	5
Одјељење за финансијско-рачуноводствене послове	3
Укупно:	74

Јачање кадровских капацитета један је од стратешких циљева које Уред за ревизију у наредном периоду треба остварити како би се омогућило повећање обима ревизија.

Током године Уред је напустило четворо запосленика, од којих троје по основу стицања услова за одлазак у пензију. У складу с одобреним средствима, у 2021. години проведене су три конкурсне процедуре за попуњу упражњених радних мјеста:

Редни број	Датум конкурса	Број позиција расписаних конкурсом	Број примљених запосленика
1	19. 3. 2021.	6	1
2	9. 8. 2021.	5	0
3	29. 10. 2021.	5	0
	УКУПНО	16	1

У радни однос примљено је пет нових запосленика по конкурсном расписаном 5. 12. 2020. године и по једној конкурсној процедури из 2021. године, и то један ревизор за финансијску ревизију, један ревизор за ревизију учинка, два млађа ревизора за финансијску ревизију и један помоћни ревизор за финансијску ревизију.

У току 2021. године два лица су примљена на стручно оспособљавање без заснивања радног односа. На овај начин Уред за ревизију настоји омогућити младима прво радно искуство.

Иако се буџетом одобравају средства за запошљавање, Уред за ревизију суочава се с изазовима приликом запошљавања стручног кадра с обзиром на то да велики број кандидата не испуњава критерије у погледу адекватних сертификата (овлаштени ревизори, ИТ ревизори) и радног искуства. Недостаје и кадра с посебним вјештинама и компетенцијама за рад у ревизији учинка. Због тога план запошљавања није у потпуности испуњен, што утиче на обим активности.

5.3. ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У области информационих технологија Уред за ревизију проводи Стратешки план развоја информационих система за период 2016–2020. године, који је усвојио Координациони одбор врховних ревизорских институција у БиХ с циљем изналажења адекватних ИТ рјешења за подршку процесима ВРИ. У Стратешком плану предвиђена је имплементација софтвера AMS за управљање процесом ревизије.

Уред за ревизију у оквиру заједничког пројекта са ВРИ у БиХ изналази рјешења за AMS. С тим у вези ВРИ БиХ је аплицирала за финансијска средства у оквиру Стратешког планског документа за IPA II за област Демократија и управљање за израду система за управљање ревизијом све четири врховне ревизорске институције. Финансијска средства у износу од сса 1.750.000 EUR одобрена су у 2020. години и потписан је финансијски споразум између ЕУ Комисије и Босне и Херцеговине. У извјештајној години Координациони одбор ВРИ у БиХ именовао је радну групу за припрему и реализацију пројекта AMS, састављену од представника све четири ВРИ у БиХ.

Радна група је одржала два састанка на којима је усаглашено да се од представника ЕУ Комисије тражи раздвајање пројектних задатака од другог учесника у пројекту MFT-а БиХ због разлика у предмету набавке, као и раздвајање по фазама имплементације AMS-а (мапирање процеса, набавка израде софтвера и едукација корисника) због међусобне

временске условљености фаза имплементације AMS-a. Према расположивим информацијама, први захтјев је одобрен, а одобравање раздвајања по фазама је у току. Наставак активности на изради пројектних задатака и остале активности на имплементацији слиједе у текућој, 2022. години. Динамика њиховог провођења бит ће дефинисана акционим планом пројекта.

Имплементацијом интегралног софтверског рјешења за управљање процесом ревизије, осим бољег квалитета ревизије, осигураће се и боље планирање ресурса у процесу ревизије, као и ослобађање времена ревизорима за вршење послова који доносе нову вриједност.

До набавке адекватног интегралног софтверског рјешења за подршку ревизије користе се парцијална рјешења: за организовање и архивирање радне и електронске документације субјеката ревизије користе се колаборацијске платформе и ресурси у „облаку“, као и функционалности оперативних система у локалној ИТ инфраструктури, интерно израђени регистар субјеката ревизије, те базе препорука финансијске ревизије које се редовно ажурирају. Припремљена је колаборацијска платформа за нови ревизорски циклус и креиране су нове библиотеке и фолдери.

У буџету извјештајне године планирана су средства за надоградњу ИТ инфраструктуре с циљем припреме за имплементацију AMS-a, као и замјене амортизоване опреме. Набављени су лаптопи за замјену амортизованих и за новозапослене ревизоре, штампачи и мултифункционални уређаји за подручне уреде у Мостару и Тузли и уређај за видеоконференцију. Извршена је доградња WI-FI мреже у подручним уредима у Мостару и Бихаћу, као и побољшања на систему видеонадзора у Сарајеву и имплементација у подручним уредима, те замјена телефонске централе у Тузли.

Након анализе могућих рјешења и добити од имплементације софтвера за подршку процесу протокола и архиве, које су проведене у претходној години, није било даљњих активности. Средства у буџету намијењена за набавку софтверског рјешења и пратеће опреме преузмјерена су за набавку софтверских лиценци оперативних система и уредских пакета за набављене лаптопе. За набавку лиценци покренут је поступак јавне набавке, који због жалби понуђача није окончан у извјештајној години.

Ради осигурања непрекидности и квалитета кључних ИТ сервиса, Одјељење за ИТ прати ажурирање софтвера оперативних система, сервера и десктопа, поставља централизоване антивирусне заштите, те администрира и пружа стручну подршку запосленима. За одржавање функционалности хардверских и системских компоненти ангажују се вањске информатичке фирме.

Поред ових активности, у Одјељењу за ИТ врши се припрема и објава на интернет-страницу свих ревизорских извјештаја израђених у току године, медијских саопћења и других садржаја.

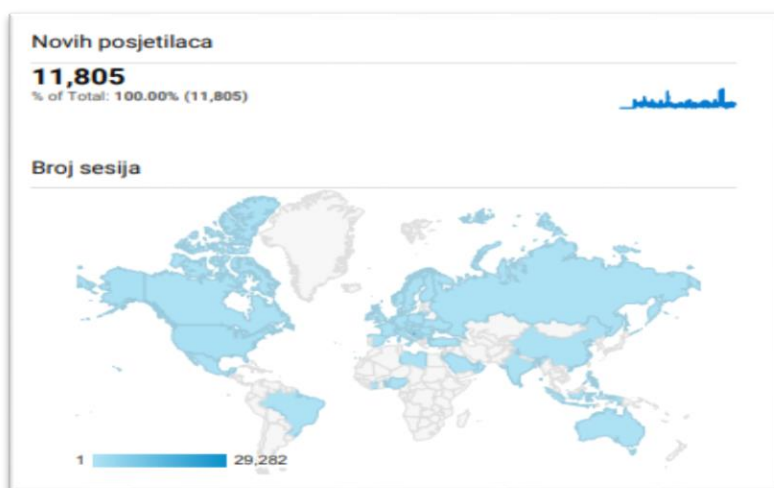
Редовно се објављују садржаји и информације на интранет, врше се електронске припреме за штампу ревизорских извјештаја, извјештаја о активностима, планова и осталих материјала.

6. САРАДЊА И КОМУНИКАЦИЈЕ

У току 2021. године планиране активности на пољу међународне и локалне сарадње и комуникација извршене су у нешто мањем обиму и више електронски због потребе прилагођавања активности Уреда за ревизију околностима пандемије.

Јавност је била правовремено упозната с ревизорским извјештајима, који су били пропраћени бројним саопћењима. Посебно у периоду објаве ревизорских извјештаја, медији су показали велико интересовање за налазе ревизије. Чланци су архивирани на интранету Уреда.

Посјећеност интернет-странице Уреда током 2021. године била је изузетно добра, са просјечно **1.110** нових посјетилаца мјесечно и **11.805** укупно у години. Укупан број сесија током године износио је **29.282** широм свијета, што је приказано на мапи.

Извјештај о посјећености за 2021, извор: Google analytics

Током године континуирано је вршена надоградња и обогаћивање интернет-странице Уреда. Постављена су бројна саопћења за јавност, информације о одржаном EURORAI семинару и сарадњи с другим међународним организацијама (INTOSAI, EUROSAI). Значајнији медијски прилози о објављеним извјештајима постављени су одјељку „Уред у медијима“. Направљена је видеопрезентација о Уреду, чији је циљ да јавност боље упозна улогу ове врховне ревизорске институције.

Представници Уреда за ревизију (менаџмент и ревизорско особље) учествовали су на бројним догађајима, те су на тај начин настојали бити присутни у окружењу и допринијети важним темама. Одржани су бројни састанци, неки у организацији Уреда, а неки у организацији трећих страна.

- Центри цивилних иницијатива (у даљњем тексту: CCI), уз подршку Шведске, организовали су конференцију на тему: **Ревизија учинка „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“**. Одржана је 18. 2. 2021. године на онлајн видеоплатформи ZOOM, а преносила се и уживо на Facebook страници CCI-ја. Њен циљ био је унапређење стања у области смањења загађености зрака, те указивање на важност ревизије учинка и њеног доприноса бољем функционисању јавног сектора. Конференцији је присуствовала представница Уреда за ревизију институција у ФБИХ Аида Ђозић – руководитељица Сектора за ревизију учинка, представници Парламентарне комисије одговорне за ревизију, федералног и кантоналних министарстава надлежних за околиш, Федералног хидрометеоролошког завода, као и представници федералне и кантоналних управа за инспекцијске послове и медији.
- **Одржан је састанак са шефом Уреда за борбу против корупције Кантона Сарајево Ердуаном Кафеџићем и Ериком Ларсоном из Амбасаде Сједињених Америчких Држава у БиХ**, савјетником за борбу против корупције у Кантону Сарајево, на којем су размијењене информације о активностима Уреда за ревизију и Уреда за борбу против корупције. Разговарано је о модалитетима будуће сарадње с циљем јачања јавне одговорности и повећања транспарентности.
- У организацији Центара цивилних иницијатива одржан је **семинар за нове чланове Парламентарне комисије одговорне за ревизију**, на којем су предавачи били представници Уреда за ревизију. Презентирана је улога Уреда, смјернице за законодавне органе с аспекта INTOSAI-јевог Оквира и међународне праксе, годишњи циклус ревизија, од планирања до извјештавања и комуникације. Представљени су водичи, процес ревизије, структура извјештаја и регистар препорука за финансијску ревизију и ревизију усклађености, те ревизију учинка.
- Делегација Уреда за ревизију присуствовала је завршном састанку **пројекта паралелне ревизије учинка о теми „Управљање интервенцијама у случају инцидентног загађења Јадранског мора“**. Састанак је одржан у периоду од 22. до 24. 9. 2021. године у Трсту, Република Италија. Домаћин овог значајног међународног догађаја био је Ревизорски суд Републике Италије. У пројекту паралелне ревизије учествовале су врховне ревизијске институције из Босне и Херцеговине, Хрватске, Црне Горе, Албаније, Словеније и Италије. Циљ састанка био је потписивање заједничке изјаве генералних ревизора из земаља учесница, која је дио Зборника сажетака појединачних ревизија учинка Овај сусрет врховних ревизијских институција био је корисна прилика за размјену знања и искуства у провођењу ревизија учинка за вријеме пандемије COVID-19. Договорен је наставак сарадње у дијелу праћења реализације препорука датих у извјештајима паралелне ревизије учинка у сврху успоставе ефикасног система интервенција у случају инцидентног загађења Јадранског мора.

- Поводом обиљежавања **Међународног дана борбе против корупције** Transparency international БиХ, уз подршку Шведске агенције за међународни развој и сарадњу (СИДА) и Америчке агенције за међународни развој (USAID), 9. 12. 2021. године у Сарајеву је организовао конференцију под називом „Реформски изазови у борби против корупције у БиХ“, којој су присуствовали представници Уреда за ревизију.
- Одржан је и састанак представника Уреда и представника CCI-ја, на којем је разговарано о досадашњим активностима и резултатима сарадње у оквиру Пројекта „**Учинковитија јавна ревизија за смањење корупције у Босни и Херцеговини**“, који проводи CCI уз финансијску подршку Шведске.
- На састанку са **Transparency internationalом у БиХ** представљене су активности које се односе на **унапређење механизма за спречавање злоупотреба јавних ресурса у изборним кампањама**, као и на проналажење модалитета за укључивање институција надлежних за надзор над трошењем јавних средстава у овај процес.
- Састанак који је предводила **Агенција за јавне набавке** у онлајн формату, којем су присуствовали ВРИ Брчко дистрикта, Суд Босне и Херцеговине и Уред за разматрање жалби БиХ, односио се на размјену мишљења по питању промјена цијена предмета јавних набавки у околностима инфлације.
- Центар за форензично рачуноводство Економског факултета у Сарајеву одржао је онлајн округли сто „**Стање и перспективе форензичног рачуноводства у Босни и Херцеговини**“.

Међународна сарадња

Уред за ревизију члан је **Европске организације регионалних ревизорских институција** (EURORAI) од 2018. године. На 10. конгресу EURORAI-ја усвојен је програм рада за период од три године, када је Уреду потврђена организација EURORAI семинара. Усљед пандемије, семинар није био одржан 2020, већ је одржан у новембру 2021. године. С обзиром на новонастале околности, на приједлог Уреда тема семинара прилагођена је пандемији и носила је назив „Вриједности и користи регионалних ревизорских институција јавног сектора у контексту пандемије COVID-19“.

Семинару је присуствовало више од 60 учесника – руководиоца регионалних ревизорских институција које су чланице EURORAI-ја, као и генерални ревизор Уреда за ревизију институција БиХ, те генерални ревизор и замјеници генералног ревизора Канцеларије за ревизију Брчко дистрикта. Присутнима су се обратили и предсједавајући Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине Мирсад Заимовић и чланица Парламентарне комисије одговорне за ревизију Џенана Хоџић.

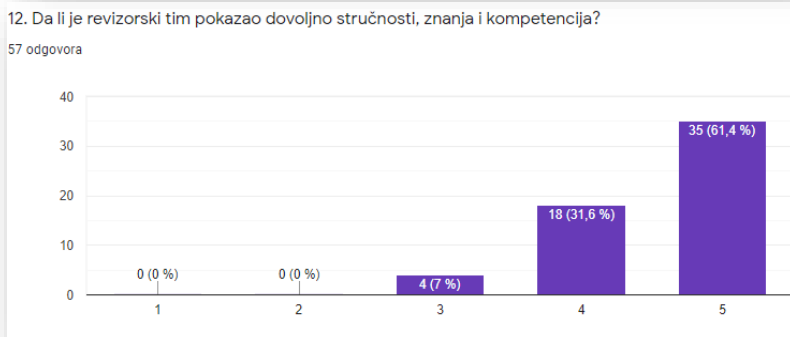
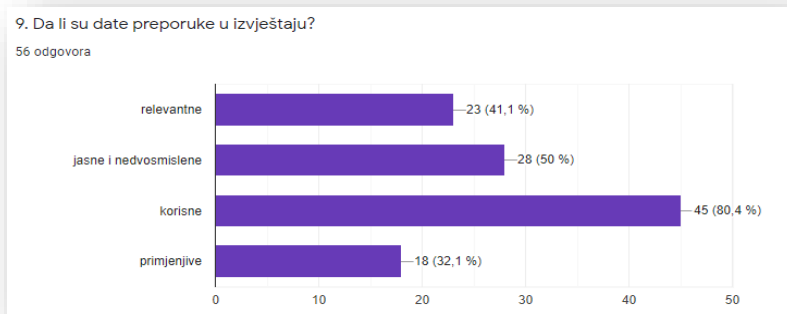
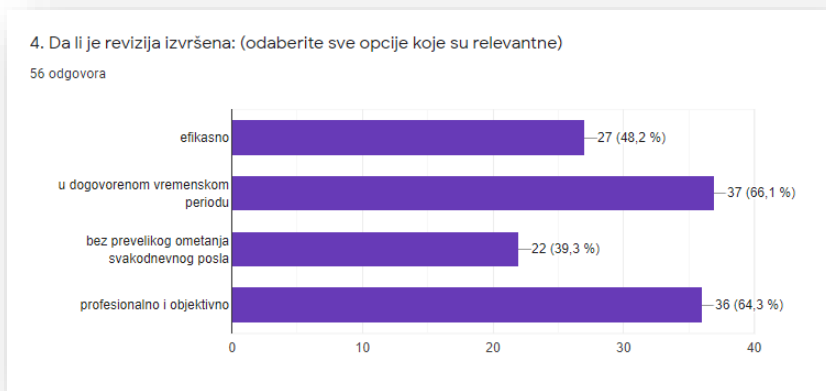
У току године представници Уреда учествовали су и на:

- **XI EUROSAI конгресу**, одржаном путем онлајн платформе, који је подразумијевао једну пленарну сједницу чије су се тачке углавном односиле на питања административне природе везана за све чланице EUROSAI-ја;
- Првој онлајн **INTOSAI међународној научној и практичној конференцији**, која је за циљ имала изналажење ефективних рјешења за тренутно најважнија питања након усвајања Московске декларације. Конференцији је присуствовало више од 500 представника и представница 101 врховне ревизорске институције. Поред пленарних дискусија, одржане су отворене дискусије из области од највећег значаја за ревизорску заједницу, на којима су учествовали представници и представнице Уреда за ревизију:
Ревизија здравствене и социјалне скрби; Јавне набавке и иновације у ревизији; Инклузивност; Стратешка ревизија; Аналитика података у раду ВРИ; Отвореност ВРИ и Циљеви одрживог развоја. Представница Уреда за ревизију имала је улогу модераторице на тему „Отвореност врховних ревизорских институција“, а представници 15 ревизорских институција разговарали су о отворености ВРИ у вријеме пандемије COVID-19 и начину креирања додане вриједности.
- Конференцији под називом **„Реформски изазови у борби против корупције у БиХ“**, на којој су представљене кључне активности које се проводе у области борбе против корупције у БиХ. Фокус је био на тренутном стању у provedби антикорупцијских механизма и политика, те најзначајнијим обавезама и изазовима у процесу изградње ефикасног система борбе против корупције у Босни и Херцеговини.
- Семинарима о **родној равноправности које је организовао УН Women**, на којима је дат допринос у изради водича за провођење ревизије учинка из ове области.
- Мисији тима **Свјетске банке** у покретању пројекта **Подршка бољим, учинковитијим, одрживим и транспарентним државним предузећима (BEST-DP)** у Босни и Херцеговини, која има за циљ подршку бх. владама у формулисању и provedби кључних реформи за побољшање управљања државним сектором.

6.1. УПИТНИК СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ

6.1.1. УПИТНИК СУБЈЕКТА ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ

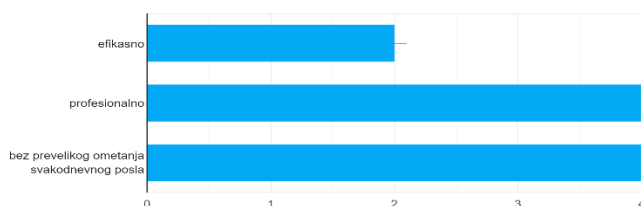
Проведена је трећа годишња **анкета субјеката ревизије** ради побољшања комуникације и квалитета ревизорског рада. Упитник је послат свим субјектима који су били предметом финансијске ревизије за 2020. годину. Поред питања о провођењу ревизија, комуникације и јасноће датих препорука, тражене су и сугестије за побољшање. **Одговори на упитник за 2020. годину показали су да су субјекти ревизије задовољни начином комуникације и провођењем ревизије.** Дате су и одређене сугестије које ће се узети у обзир у наредном ревизорском циклусу.

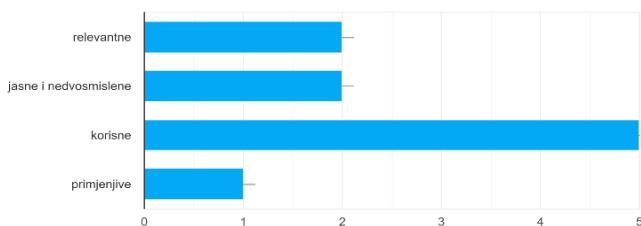
6.1.2. УПИТНИК СУБЈЕКТА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Проведена је и прва анкета субјекта ревизије учинка ради побољшања комуникације и квалитета ревизорског рада. Анектирани су субјекти који су у 2021. години обухваћени ревизијама учинка и праћењем реализације препорука. Упитници су достављени на 10 субјеката обухваћених ревизијама учинка и на 25 субјеката обухваћених праћењем реализације препорука. Одговоре на упитник доставило је укупно 19 субјеката ревизије. Поред питања о провођењу ревизија, комуникацији и јасноћи датих препорука, тражене су и сугестије за побољшање. Одговори на упитник показали су да су субјекти ревизије генерално задовољни начином комуникације и провођењем ревизије.

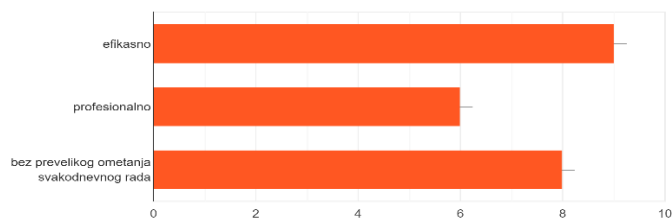
4. Da li je revizija izvršena:
6 odgovora

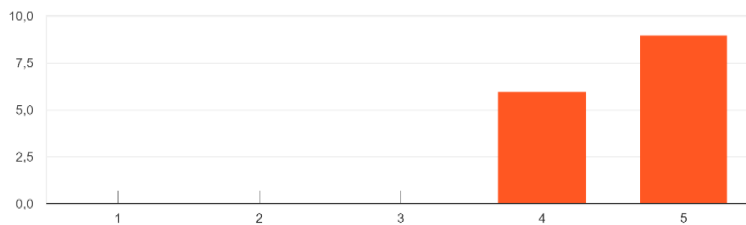
11. Da li su preporuke date u izvještaju:
6 odgovora

4. Da li je praćenje realizacije preporuka provedeno:
15 odgovora

6. Da li je revizorski tim pokazao dobro poznavanje revidirane oblasti, stručnost i kompetenciju?
15 odgovora

7. КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ВРХОВНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ

Координациони одбор врховних институција за ревизију,¹⁹ који чине генерални ревизори и замјеници три врховне ревизорске институције у БиХ,²⁰ током 2021. године наставио је с пословима из своје надлежности²¹ у смањеном обиму, што је великим дијелом узроковано пандемијом. Одржавани су заједнички састанци и сједнице у Сарајеву, Тузли, Брчком и Бањој Луци и на тај начин координиране су активности ревизорских уреда у Босни и Херцеговини.

Координациони одбор наставио је са активностима на:

- подршци осигуравању независности ВРИ,
- имплементирању ISSAI оквира,
- подршци изградњи капацитета ВРИ,
- демонстрирању вриједности и користи од ВРИ,
- промовисању превенције корупције,
- унапређењу комуникације са чланицама INTOSAI-ја.

Координациони одбор одржавао је сарадњу сталних и придружене чланице Одбора, те је међу уредима за ревизију настављена сарадња која се односила на пројект увођења система управљања процесима ревизије (AMS), чије је финансирање предвиђено програмом IPA II за 2020. годину. Разматране су опције анализе усклађености стратешких докумената ВРИ у БиХ, дата је подршка учешћу ВРИ у БиХ у ИДИ-јевом PESA-P пилот-програму едукације за ревизоре, учествовало се и на EUROSAI конгресу и онлајн INTOSAI међународној научној и практичној конференцији.

Дискусије током рада Координационог одбора указивале су и на могуће начине побољшања у методологији, чијом примјеном би се унаприједио његов рад, а самим тим и рад ревизијских институција.

¹⁹ У даљњем тексту: Координациони одбор

²⁰ Уред за ревизију институција БиХ, Уред за ревизију институција у ФБиХ и Канцеларија за ревизију јавног сектора Републике Српске. Канцеларија за ревизију Брчко дистрикта БиХ је придружена чланица.

²¹ Надлежности Координационог одбора су:

- а) успостављање конзистентних водича и упутстава темељених на INTOSAI ревизорским стандардима;
- б) размјена професионалних искустава и тежња ка осигурању конзистентне квалитете ревизије;
- ц) организација и координација развојних активности сва три уреда за ревизију;
- д) додјеливање ревизорске одговорности за заједничке активности;
- е) одређивање заступања у међународним тијелима.

8. РЕЗИМЕ

У овом Извјештају дат је увид у рад Уреда за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине током 2021. године. Акценат је био на извршењу плана ревизије у посебним околностима изазваним пандемијом COVID-19. О раду Уреда јавност је била континуирано и правовремено упозната.

Током године започета је реализација плана ревизија за 2021/2022. годину, уведени су новитети у раду – све то како би Уред демонстрирао своју релевантност и покренуо промјене у животима грађанки и грађана.

У наредној години наставићемо бити предани остварењу планираних циљева како бисмо демонстрирали важност за грађане у складу са INTOSAI-јевим принципима и смјерницама.

Број: 04-04-1-685/22

Сарајево, 4. 3. 2022. године

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić